

Adroddiad Blynyddol

BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS
Blaenau Gwent
PUBLIC SERVICES BOARD

Y

Blaenau Gwent a Garem

Ein Blwyddyn Gyntaf

2018/19

Y

Blaenau Gwent a Garem

Ein Blwyddyn Gyntaf

2018/19

Fersiwn: Fersiwn 1: Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) Blaenau Gwent 2018/19 - Blwyddyn Un

Ymwadiad: Cynhyrchwyd a chyhoeddwyd yr Adroddiad Blynyddol hwn o dan ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r ddogfen gyhoeddedig hon yn rhan o ddull parhaus gwella llesiant ym Mlaenau Gwent.

Mae'r fersiwn ddiweddaraf o'r ddogfen hon ar gael ar wefan BGC:

<http://www.blaenaugwentpsb.org.uk/?lang=cy-GB>

BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS
Blaenau Gwent
PUBLIC SERVICES BOARD

Mae'r ddogfen hon ar gael yn electronig ar wefan Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Blaenau Gwent ac mae hefyd ar gael ar ffurf copi caled ym mhob un o lyfrgelloedd lleol Blaenau Gwent.

Os hoffech dderbyn copi o'r ddogfen hon mewn fformat arall, cysylltwch â:

Polisi a Phartneriaethau

Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent

Swyddfeydd Bwrdeistrefol

Y Ganolfan Ddinesig

Glynebwy

Blaenau Gwent

NP23 6XB

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg

BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS
Blaenau Gwent
PUBLIC SERVICES BOARD

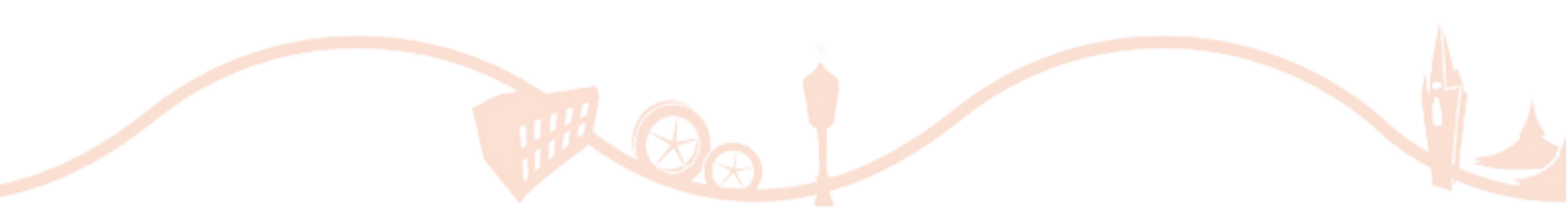
Partneriaid Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Blaenau Gwent

Gwasanaeth Tân ac Achub
De Cymru

South Wales
Fire and Rescue Service

Beth sydd yn y ddogfen hon?

Rhagair	1
Cyflwyniad	2
Dathlu ein cynllun	3
Adrannau: Mae Blaenau Gwent eisiau...	7-50
Y Dechrau Gorau Mewn Bywyd i Bawb	7-12
Cymunedau Diogel a Chyfeillgar	13-26
Gofalu am a diogelu ein Hamgylchedd Naturiol	27-33
Llunio Llwybrau Newydd i Ffyniant	34-40
Annog a Galluogi Pobl i wneud Dewisiadau Ffordd o Fyw Iach	41-50
Pum Ffordd o Weithio	51-61
Y Camau Nesaf ar gyfer 2019/20	62-64

Ceir cynnwys fideo yn ein Hadroddiad Blynyddol i ddangos peth o'r gwaith gwych sydd wedi cael ei ddatblygu ym mlwyddyn gyntaf ein cynllun. Os ydych chi'n gweld yr eicon 'fideo' (chwith) yn y ddogfen hon gallwch glicio arno i wyllo'r clipiau, pob un ohonynt yn cael eu cynnal ar wefannau allanol.

Rhagair

Rwy'n hapus i gyflwyno ein hadroddiad cynnydd blynyddol cyntaf yr ydym wedi'i lunio tuag at y pum nod a nodwyd gennym yn y cynllun llesiant a gyhoeddwyd gennym ym mis Mai y llynedd.

Fel Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus rydym wedi bod yn gweithio ar nifer o brosiectau allweddol yn lleol, a hefyd gyda phartneriaid rhanbarthol. Mae gwybodaeth allweddol am y gwaith hwn wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Blynyddol hwn, a byddwn hefyd, am y tro cyntaf eleni, yn cynnal cynhadledd rhanddeiliaid flynyddol sy'n cyd-fynd â'n nodau llesiant.

Rydym hefyd wedi bod yn cydweithio fel bwrdd i ddatblygu ac aeddfedu ein trefniadau llywodraethu a strwythurol, yn ogystal â gweithio gyda'n partneriaid eraill ar draws Rhanbarth De-ddwyrain Cymru ar raglenni cenedlaethol strategol allweddol fel Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

Rydym yn cydnabod ein bod yn dechrau ein taith llesiant wedi'i harwain gan ddarn newydd o gyfreithloni, sy'n ein galluogi i wneud pethau cadarnhaol tuag at gyfrannu tuag at nodau cenedlaethol cyffredinol Cymru.

Mae'r flwyddyn gyntaf hon wedi ein galluogi i ddod o hyd i'n traed fel Bwrdd, ac rwy'n wirioneddol obeithiol ynglŷn â'n cydweithrediadau â'r holl bartïon â diddordeb i helpu i gyflawni ein gweledigaeth ar gyfer ein hardal wych.

Y Cyngorydd Nigel Daniels

Cadeirydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Blaenau Gwent

Arweinydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent

Cyflwyniad

Sefydlwyd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Blaenau Gwent ym mis Ebrill 2016 fel rhan o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 ("y Ddeddf"). Mae'n bartneriaeth o gyrff cyhoeddus allweddol sydd â chyfrifoldeb enfawr drwy gydweithio i greu lle rydym am fyw ynddo nawr ac yn y dyfodol.

Mae'r Ddeddf yn ddarn arloesol o ddeddfwriaeth sy'n ceisio gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mynegir gweledigaeth y ddeddfwriaeth hon yn y [Saith Nod Llesiant](#).

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus i gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy sy'n nodi bod 'rhaid iddynt fodloni anghenion y presennol heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain'. Mae'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn cynnwys y pum ffordd ganlynol o weithio, a welir yn y llun isod:

Dathlu ein cynllun

Bodloni ein gofyniad o dan y Ddeddf

Fel Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) cytunasom ar ein Cynllun Llesiant pum mlynedd ym mis Ebrill 2018 ac fe'i cyhoeddwyd ddydd Gwener 4 Mai 2018, yn unol â chanllawiau statudol.

Roedd ein cynllun yn ganlyniad rhaglen ymglymiad gynhwysfawr a gwaith cydweithredol i ddatblygu cynllun cydlynol ar gyfer cyflawni llesiant. Mae'n blaenoriaethu pum nod llesiant allweddol a nodir isod i'w datblygu er mwyn sicrhau newidiadau cadarnhaol i bobl a chymunedau lleol:

Ein Nodau Llesiant

1	Mae Blaenau Gwent eisiau i bawb gael y cychwyn gorau mewn bywyd ...	Sicrhau bod blynyddoedd cynnar cenedlaethau'r dyfodol yn iach, yn hapus, yn rhydd rhag niwed ac yn barod i lwyddo.
2	Mae Blaenau Gwent eisiau cymunedau diogel a chyfeillgar ...	Creu cymunedau mwy diogel, lle mae pobl yn teimlo'n ddiogel ac sydd â chysylltiadau cymdeithasol da, yn gymdeithasol gyfrifol ac sydd â bywyd diwylliannol da.
3	Mae Blaenau Gwent am ofalu am ofalu am ac amddiffyn ei hamgylcheddau naturiol ...	Creu ardal fywiog sy'n byw mewn cytgorod â'i hamgylcheddau naturiol, gan ddefnyddio adnoddau mewn ffordd deg a chynaliadwy.
4	Mae Blaenau Gwent eisiau llunio llwybrau newydd i ffyniant ...	Lle ble mae pobl yn ffynnu ac yn cyflawni eu potensial dysgu llawn a gydol oes.
5	Mae Blaenau Gwent eisiau annog a galluogi pobl i wneud dewisiadau byw'n iach yn y manau y maent yn byw, dysgu, gweithio a chwarae ynddynt.	Lle ble mae pobl yn byw'n hirach gyda gwell iechyd, lle ble mae ymddygiadau iach yn dod yn 'norm'.

Mae rhagor o wybodaeth am sut y gwnaethom ddatblygu ein cynllun, ynghyd â dogfennau ategol ar gael yn ein cynllun llesiant lleol [‘Y Blaenau Gwent a Garem, 2018-23’](#).

LANSIO'R CYNLLUN LESIANT @'EWCH YN WYLLT' YM MLAENAU GWENT

Ar ôl ei gyhoeddi, lansiwyd y cynllun yn swyddogol i'r cyhoedd yn Nigwyddiad Bioamrywiaeth mwyaf De Cymru 'Ewch yn Wyllt' a gynhaliwyd ym Mlaenau Gwent ar ddydd Sadwrn 9 Mehefin 2018 ym Mharc Bryn Bach, Tredegar.

Daeth miloedd o ymwelwyr o bob rhan o'n hardal leol i fynychu'r diwrnod llawn hwyl i'r teulu oedd yn ceisio cysylltu pobl â natur a dathlu bioamrywiaeth leol, yn ystod yr Wythnos Natur Genedlaethol.

Gwelsom fod hwn yn gyfle gwych i lansio ein cynllun pwysig. Yn y digwyddiad, roeddem yn gallu codi ei broffil gyda phobl leol yn ogystal â helpu i ddangos cefnogaeth ein nodau llesiant i Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) **'Mae Blaenau Gwent eisiau gofalu am a diogelu ein hamgylcheddau naturiol'**.

Fel rhan o'r lansiad, dadorchuddiwyd nifer o blaciau coffa yn y parc, gan gynnwys Future Poem a ysgrifennwyd gan Charlotte, cyn-ddisgybl Ysgol Gynradd St Illtyd a Phrif Gyngor Plant Blaenau Gwent. Gallwch wylio Fideo Charlotte trwy glicio ar y ddelwedd isod:

Dywedodd Charlotte "Roedd yn ffrind i mi fod yn rhan o achlysur mor arbennig ac i rannu'r profiad hwn gyda fy nheulu a'm ffrindiau. Byddaf yn ymweld â Pharc Bryn Bach yn rheolaidd mewn blynyddoedd i ddod i wyllo'r coed yn tyfu!"

GADAEI RHODD

Mae'r placiau hefyd yn cynnwys gwybodaeth am blannu dros 4,000 o goed brodorol a dolydd gwyllt a noddir gan y BGC fel rhan o'r lansiad.

Roedd y coed yn cynnwys Derwen Digoes (*Quercus petraea*), Ffawydd Copr (*Fagus sylvatica* f. *Purpurea*) a'r *Sorbus torminalis* ac fe'u plannwyd ar 10fed Ebrill 2018 gyda gwirfoddolwyr o Groundwork Cymru, Tîm Seilwaith Gwyrdd Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a chynrychiolwyr o'n BGC. Dewiswyd y rhywogaethau hyn am eu gwerth bywyd gwyllt uchel a'u gallu i gefnogi bioamrywiaeth leol.

Yn y digwyddiad, cafodd ymwelwyr gyfle i ddod yn agos a phersonol â gwenyn mêl ym mhrofiad pabell y gwenyn, cwrdd â thylluanod gwyllt, Rocky yr ystlum, draenog a defaid wyneb mochyn daear. Gallent ymuno â thaith natur dan arweiniad neu roi cynnig ar geo-caching a chael hwyl gyda llawer o weithgareddau eco-greffft. Creodd blodau poteli plastig wedi'u haildefnyddio a wnaethpwyd gan blant yr ysgol leol arddangosfa liwgar o dros 1,500 o flodau plastig i amlygu llygredd plastig a'r pwysigrwydd o leihau, aildefnyddio ac ailgylchu.

Etifeddiaeth barhaol arall y dydd yw'r fainc bwrpasol a grëwyd gan y cerfiwr coed Chris Wood-Wood Art Works, o goeden ffawydd aflwyddiannus ym Mharc Bedwellte a fydd yn harddu'r parc am flynyddoedd i ddod.

Cafodd ymwelwyr gyfle hefyd i siarad ag arbenigwyr am yr adnoddau bywyd gwyllt cyfoethog ym Mlaenau Gwent a darganfod sut y gallant gymryd rhan yng ngwaith grwpiau cymunedol lleol, fel Grŵp Pyllau a Choetiroedd Beaufort. Roedd yr holl grwpiau wrth law i ddangos yr hyn y gellir ei gyflawni pan fydd pobl a chymunedau lleol yn cymryd rhan mewn rheoli manau gwyrdd lleol.

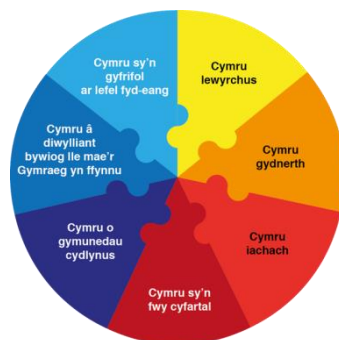

CYNNWYS: Daeth y syniad o blannu coed fel rhan o'r lansiad o'n rhaglen ymgysylltu â'r cyhoedd 'Y Blaenau Gwent a Garem'. Canolbwyntiodd y syniad ar 'syniad' coed yn y dyfodol fel ffordd o gael pobl i gymryd rhan.

FFOTOGRAFFAU O 'EWCH YN WYLLT'

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

**Y Blaenau Gwent a Garem...
Y Dechrau Gorau
mewn Bywyd i bawb**

**Ein Blwyddyn
Gyntaf**

Mae Blaenau Gwent eisiau i bawb gael y Dechrau Gorau mewn Bywyd

CYMRU WELL WALES - RHAGLEN 1000 DIWRNOD CYNTAF

Mae plentyndod cynnar yn gam hanfodol mewn bywyd a all benderfynu ar gryn dipyn o lesiant rhywun yn y dyfodol. Mae'r 1000 diwrnod cyntaf o ddatblygiad plentyn yn gosod y llwyfan ar gyfer iechyd gydol oes, dysgu a chyflawniad, i berthnasoedd (gan gynnwys bywyd teuluol) a'r hyn sy'n cael ei drosglwyddo i genedlaethau'r dyfodol.

Felly, mae sicrhau bod gan bobl fynediad cyfartal at y gwasanaethau cywir ar yr adeg iawn yn cael ei ystyried yn flaenoriaeth allweddol wrth sicrhau bod cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol yn cael y '**dechrau gorau mewn bywyd**' a bod cynifer o ganlyniadau â phosibl i blant, pobl ifanc a theuluoedd.

I gefnogi'r gwaith hwn fel Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) rydym wedi ymrwmo i ddeall mwy am ein gwasanaethau blynyddoedd cynnar, gan gynnwys eu hansawdd a nodi ble mae'r bylchau. Felly, ym mis Ebrill 2018, ymunom â [Cymru Well Wales – Rhaglen 1000 Diwrnod Cyntaf \(F1000D\)](#) a chymeryd camau i sefydlu grŵp cynllunio amlasiantaeth i fwrw ymlaen â'r gwaith.

Dechreuodd ein gwaith gyda chynnal **Digwyddiad Rhanddeiliaid F1000D** yn Swyddfeydd Cyffredinol, Glynebwy ym mis Gorffennaf 2018. Daeth y digwyddiad â thros 91 o **gynrychiolwyr** brwdfrydig a brwd o **13 sefydliad partner BGC** sy'n darparu gwasanaethau a chymorth i blant a theuluoedd.

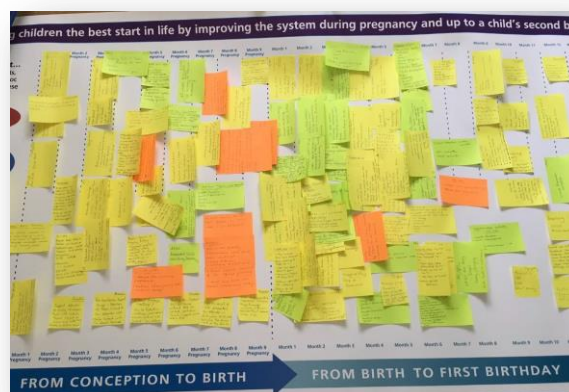

Nod y digwyddiad oedd ysgogi cyfleoedd sgwrsio a rhwydweithio yn ogystal â:

- Datblygu dealltwriaeth gyffredin o pam mae'r mil diwrnod cyntaf mor bwysig, gan gynnwys pa ffactorau sy'n cael yr effaith fwyaf ar gyflawni canlyniadau i blant a theuluoedd yn ystod y cyfnod hwn;
- Archwilio sut mae canfyddiadau'r ymchwil Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod yng Nghymru yn effeithio ar ddatblygiad plant yn ystod y mil diwrnod cyntaf, ac ar ganlyniadau iechyd gydol oes;
- Dechrau datblygu dealltwriaeth o'r hyn y mae sefydliadau partner yn ei wneud ar hyn o bryd fel system i gefnogi plant a rhieni yn ystod y mil diwrnod cyntaf.
- Cytuno ar y cyfleoedd a allai fod ar gyfer gwella systemau, yng nghydestun yr hyn a wyddom fydd yn gwneud y gwahaniaeth mwyaf i ganlyniadau.

Trwy gydol y dydd bu'r mynychwyr yn cymryd rhan mewn ystod o drafodaethau bwrdd rhyngweithiol i ystyried y cwestiynau allweddol canlynol:

- Pa wasanaethau sy'n cael eu darparu ac ar ba gam o'r daith F1000D;
- Pa wybodaeth sy'n cael ei chasglu?
- Sut mae'r wybodaeth honno'n cael ei defnyddio?
- I ble mae'r wybodaeth honno'n mynd?
- I ba raddau mae'r mynychwyr yn 'gydgysylltiedig' â gwasanaethau eraill?
- Beth allwn ni ei wneud yn well?

Arweiniodd hyn at ddarparu amrywiaeth eang o wybodaeth a'i threfnu gan y rhai oedd yn bresennol ar y diwrnod.

Ar ôl y digwyddiad, ystyriwyd a dadansoddwyd yr holl wybodaeth a nodwyd meysydd datblygu newydd (megis mwy o gyfleoedd i rwydweithio a rhannu gwybodaeth rhwng sefydliadau partner). Yna archwiliwyd y meysydd hyn ymhellach, trwy sesiynau grŵp ffocws, a drefnwyd gyda Rheolwyr Gwasanaeth ac ymarferwyr darpariaeth Blynnyddoedd Cynnar. Roedd y sesiynau'n rhoi

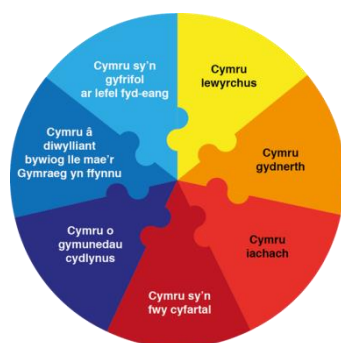
cipolwg ar ble y gellid gwneud y gwelliannau mwyaf o ran darparu gwasanaeth; helpu i nodi meysydd o arfer da y gellid eu mabwysiadu ar draws Blaenau Gwent; ac ystyried sut y gellid cynllunio ac ymgymryd â chydweithio rhwng darpariaeth gwasanaethau blynyddoedd cynnar gwahanol.

Cyflwynwyd yr holl ganfyddiadau i'w hystyried gennym ym mis Gorffennaf, 2018, ynghyd â chyfres o argymhellion allweddol, a amlinellir isod, ar yr hyn y mae angen i ni ei wneud nesaf dros y tymor byr, canolig a hir, er mwyn gwneud y gorau o'n cyfraniadau tuag at y nod llesiant hwn, tra'n gwneud y gorau o ganlyniadau llesiant ehangach i blant a theuluoedd.

ATAL: sicrhau bod cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol yn cael y 'dechrau gorau mewn bywyd' fel bod canlyniadau gwell i blant, pobl ifanc a theuluoedd yn cael eu defnyddio i'r eithaf.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

PROFIADAU NIWEIDIOL YN YSTOD PLENTYNDOD - HYFFORDDIANT AR GYFER GWEITHWYR SECTOR CYHOEDDUS YM MLAENAU GWENT

Mae Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod (ACE) yn brofiadau sy'n digwydd cyn 18 oed ac yn cael eu cofio drwy gydol eu hamser fel oedolion. Mae tystiolaeth yn dangos bod plant sy'n profi plentyndod o straen ac o ansawdd gwael yn fwy tebygol o ddatblygu ymddygiad sy'n niweidio iechyd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, yn fwy tebygol o berfformio'n wael yn yr ysgol, yn fwy tebygol o fod yn rhan o drosedd ac yn y pen draw yn llai tebygol o fod yn aelod cynhyrchiol o gymdeithas.

Yn ymrwymedig i sicrhau bod **'pawb yn cael y dechrau gorau mewn bywyd'** a **'chreu cymunedau diogel a chyfeillgar'**, gwnaethom nodi mynd i'r afael ag ACE fel un o'n meysydd blaenoriaeth allweddol. Gwnaethom gydnabod bod gwella sut mae sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus yn ymateb yn effeithiol i atal a lliniaru niwed ACE, yn ganolog i gyflawni'r nod llesiant hwn, tra'n cefnogi pobl a chymunedau lleol yn well i allu ymdopi ag ACE na ellir eu hatal.

Fel bwrdd, gwnaethom weithredu ar unwaith i **sicrhau bod ein gweithlu sector cyhoeddus yn ymwybodol o ACE** ac yn darparu hyfforddiant ACE Lefel 1 a thrawma ar gyfer ein gweithwyr.

Roedd yr hyfforddiant ar gael trwy'r **Rhaglen Gweithredu'n Gynnar Gyda'n Gilydd** yr Heddlu ac Iechyd Cyhoeddus Cymru a ariannwyd gan y Swyddfa Gartref yn ogystal â **Chanolfan Gymorth ACEs Llywodraeth Cymru**. Roeddem yn credu bod hyn yn gam allweddol tuag at gryfhau ein harferion ymyrraeth gynnar ac ataliol presennol, yn y gydnabyddiaeth bod angen gwneud llawer mwy, dros dymor canolig i dymor hir y cynllun hwn, i amddiffyn a chynyddu gwytnwch y bobl fwyaf agored i niwed yn ein cymunedau.

Trwy'r **Rhaglen Gweithredu'n Gynnar Gyda'n Gilydd**, mae 120 o Swyddogion yr Heddlu a staff yr Heddlu ym Mlaenau Gwent a 34 o staff o asiantaethau partner wedi derbyn hyfforddiant ers mis Hydref 2018.

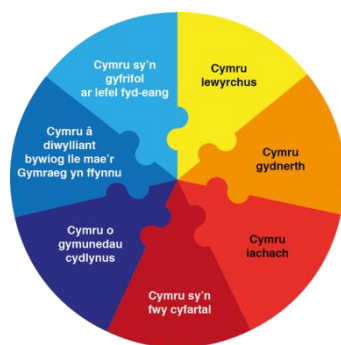

Mae Blaenau Gwent yn safle peilot ymchwiliad ACE ar gyfer Ymwelwyr Iechyd ac mae Staff wedi derbyn hyfforddiant. Mae Canolfan Cymorth ACE wedi darparu:

- Hyfforddiant ymwybyddiaeth ACE ar gyfer 14 allan o 20 o leoliadau cyn-ysgol;
- Hyfforddiant ymwybyddiaeth ACE ar gyfer 12 ysgol;
- Hyfforddiant Ymarfer Gwybodus Trawma ar gyfer 1 ysgol uwchradd

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

**Mae Blaenau Gwent Eisiau ...
Cymunedau Diogel a
Chyfeillgar**

**Ein Blwyddyn
Gyntaf**

Cymunedau Diogel a Chyfeillgar

Cynnydd Blynyddol - Blwyddyn Un

GWNEUD EIN CYMUNEDAU’N FWY DIOGEL

Er mwyn ein helpu i gyflawni un o'r ymrwymadau a amlinellir yn ein cynllun, rydym wedi sefydlu **Canolfan Diogelwch Cymunedol** ar gyfer ardal Blaenau Gwent.

Bydd ein hymagwedd yn dilyn model arfer gorau a ddatblygwyd yn Nhorfaen cyfagos sydd wedi'i gyflwyno ar draws pob un o'r pum ardal yng Ngwent.

Mae'r Ganolfan yn drefniant cydweithredol aml-asiantaeth o bartneriaid sydd â'r nod o wella bywydau trigolion Blaenau Gwent o ran diogelwch cymunedol, trwy nodi a mynd i'r afael â materion cymdogaeth, cefnogi dioddefwyr a delio'n gadarn â throseddwyd.

Mae'r dull yn hyrwyddo gwell gweithio mewn partneriaeth trwy gyd-leoli yng Ngorsaf Heddlu Glynebwy gyda swyddogion perthnasol yn cyfarfod bob dydd Mawrth a dydd lau i rannu gwybodaeth ac ystyried canfod atebion ar gyfer gweithredu gan ddefnyddio model datrys problemau safonol.

“Mae hwn yn ymagwedd pobl a lleoedd yn fawr iawn sy'n cynnwys trafodaethau ynghylch dioddefwyr mynych, troseddwyd mynych, galwyr mynych, manau poeth troseddu ac ASB a blaenoriaethau cymunedol adnabyddedig”.

Prif Arolygydd White, Heddlu Gwent

Cynnwys Pobl wrth nodi blaenoriaethau cymunedol

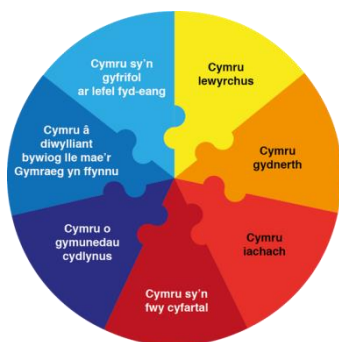
Yn ddiweddar, mae'r Ganolfan wedi bod yn treialu dull newydd o geisio barn pobl leol ar flaenoriaethau diogelwch cymunedol. Ystyrir bod y dull hwn yn ffordd effeithiol o ymgysylltu â phobl, sy'n cynnwys cyfweiliadau wyneb yn wyneb mewn cyfarfodydd, drwy baneli atal troseddau a gwirfoddolwyr, drwy arolygon ar-lein ar wefannau partneriaid a hefyd drwy gyfrwng cyfryngau cymdeithasol, gan gynnwys Trydar.

Cymerodd dros 175 o bobl ran yn y dull hwn ym mis Mai 2019, gydag ymddygiad gwrthgymdeithasol a chamddefnyddio cyffuriau yn cael eu nodi fel materion allweddol ym Mlaenau Gwent. Trafodir y rhain a materion eraill a nodwyd gan y broses ymgysylltu hon drwy'r Ganolfan. Cefnogir y gwaith hefyd gan wybodaeth a deallusrwydd gan sefydliadau partner er mwyn llywio datblygiad cynllun a dull integredig, cydweithredol wrth fynd i'r afael ag unrhyw faterion.

CYDWEITHIO - Mae'r Ganolfan Diogelwch Cymunedol yn drefniant aml-asiantaeth cydweithredol sy'n ceisio gwella diogelwch cymunedol ar draws Blaenau Gwent fel partneriaeth ar y cyd.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

HELPU I WNEUD EIN CYMUNEDAU YN FWY CYFEILLGAR I OED

Eleni, rydym wedi dechrau bwrw ymlaen â'n Rhaglen Cymunedau sy'n Gyfeillgar i Oed (AFC) ym Mlaenau Gwent gyda chefnogaeth Rhwydwaith Partneriaeth 50+ Blaenau Gwent. Bydd y rhaglen yn dangos sut mae Blaenau Gwent yn lle gwych i bawb heneiddio, lle caiff pobl unig yn y gymuned eu cydnabod a gweithgareddau i bobl o bob oed gymryd rhan ynddynt.

Bydd penderfyniadau ar yr hyn y mae'n ei olygu i fod yn gymuned sy'n gyfeillgar i oed yn eistedd gyda'n cymunedau lleol, gan gynnwys ein Fforwm 50+ ar gyfer preswylwyr. Rydym wedi ymrwymo i gefnogi cyfranogiad pobl a sefydliadau lleol i sicrhau y gwrandewir ar eu profiadau llais a bywyd a gweithredu arnynt.

Bydd y rhaglen AFC yn cydnabod yr holl raglenni a mentrau rhagorol sydd eisoes yn digwydd yn yr ardal yn ogystal â chasglu syniadau newydd i gefnogi cymunedau i ddod yn fwy cyfeillgar i oed. Bydd y rhain yn dod o dan wyth parth a nodwyd gan Sefydliad Iechyd y Byd:

Gofodau awyr agored ac adeiladau	Trafnidiaeth
Chefnogaeth gymunedol a gwasanaethau iechyd	Tai
Cyfathrebu a gwybodaeth	Cyfranogi cymdeithasol
Cyfranogi dinesig a chyflogaeth	Parch a chynhwysiant cymdeithasol

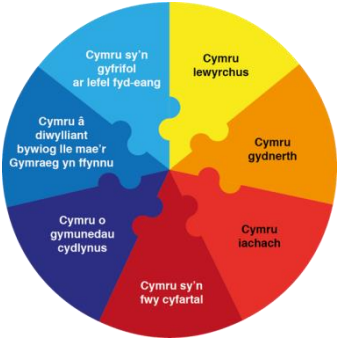
Cynhaliwyd digwyddiad **Gweithdy Strategaeth Pobl Hŷn** ym mis **Chwefror 2019**. Daeth y digwyddiad â rhanddeiliaid ynghyd o amrywiaeth o sefydliadau sy'n cefnogi neu'n cynrychioli pobl hŷn. Yn y digwyddiad, ystyriodd cynrychiolwyr yr hyn sy'n gwneud, a beth allai wneud, Blaenau Gwent yn AFC. Ystyriodd rhanddeiliaid weithgareddau, prosiectau neu raglenni newydd presennol a'r rhai â photensial sy'n cwrdd â'r ymrwymïadau cyfeillgar i oed a amlinellwyd uchod.

Yn ogystal, gofynnwyd i **aelodau Fforwm 50+ Blaenau Gwent** a mynychwyr digwyddiad Sioe Deithiol Llesiant Cenedlaethau i gwblhau yn ddiennw **'Gyfrifiannell Cymuned' Age Cymru** er mwyn penderfynu pa mor gyfeillgar i oed yw eu cymuned leol. Mae enghreifftiau o arferion cyfredol sy'n ystyriol o oed yn cynnwys amrywiaeth o glybiau garddio, clybiau cinio, caffis cymunedol, hyfforddiant Cyfeillion Dementia mewn ysgolion, a'r cysylltiadau presennol niferus rhwng ysgolion a lleoliadau gofal sy'n ymwneud â gweithgaredd rhyng-genedlaethau.

Mae datblygu cymunedau sy'n ystyriol o oed yn cyd-fynd yn agos ag egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Credwn fod y rhaglen hon yn gam cadarnhaol tuag at greu ardal sy'n **'ddiogel ac yn gyfeillgar'**, ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

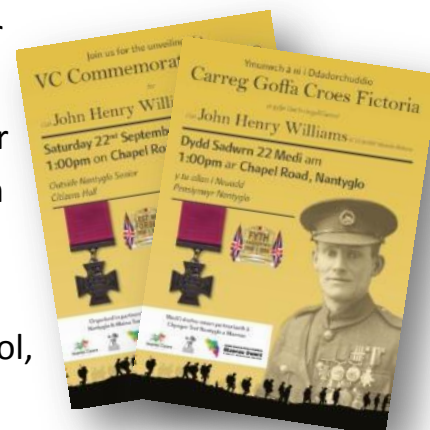

DATHLU'R LLUOEDD ARFOG AR DRAWS BLAENAU GWENT

Roedd 2018 yn flwyddyn bwysig i'w chofio ym Mlaenau Gwent, gyda sefydliadau partner sy'n gweithio ym Mlaenau Gwent yn dod ynghyd trwy ein Grŵp Llywio Cyfamod y Lluoedd Arfog i gyflwyno nifer o brosiectau allweddol i goffáu 100 mlynedd ers diwedd y Rhyfel Byd Cyntaf.

Roedd gan brosiect **Blaenau Gwent Yn Cofio**, a gafodd fudd o gyllid Cronfa Grant Cyfamod y Lluoedd Arfog, dair elfen lwyddiannus:

- [Gorymdaith Ailgadarnhau](#), gyda chefnogaeth Cyngor Tref Brynmawr, yn dathlu Rhyddid y Fwrdeistref Catrawd Frenhinol Cymru ym Mlaenau Gwent. Roedd hyn yn golygu bod 100 o bobl yn heidio i Sgwâr Marchnad Brynmawr ar ddiwrnod Medi gwlyb a gwyntog i gymeradwyo 120 o filwyr Brenhinol Cymreig oedd newydd ddychwelyd o leoliad yn Estonia;
- Cynhaliwyd seremoni arbennig ym mis Medi 2018 ar gyfer dadorchuddio [carreg goffa](#) ar gyfer CSM John Henry Williams. Derbyniodd yr arwr lleol a adwaenir yn hoffus fel 'Jack' Groes Victoria am ei ddewrder yn y Rhyfel Byd Cyntaf. Yn ystod y seremoni, gyda chefnogaeth Cyngor Tref Nant-y-glo a Blaenau, gwelwyd cymysgedd eang o gynrychiolwyr swyddogol, aelodau teulu Jack ac aelodau cymunedau lleol.
- Cynhaliwyd Prif Gyngor Plant arbennig ar Gampws Coleg Gwent, Glynebwy ym mis Hydref 2018 gyda dau blentyn o bob un o ysgolion cynradd Blaenau Gwent yn cymryd rhan weithredol mewn digwyddiad i nodi blwyddyn canmlwyddiant diwedd y Rhyfel Byd Cyntaf. Yn ystod y digwyddiad, gyda chefnogaeth canghennau lleol y Llang Brydeinig

Frenhinol a'r Cymry Brenhinol, gwelwyd y plant yn cymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau gan gynnwys Gweithdy Pabi, a hwyluswyd gan Adran Gelf Coleg Gwent, Dril Gorymdeithio Cymreig ac ail-greu'r Ail Ryfel Byd Gweithdai.

[Gwylwch y fideo ategol drwy glicio ar y cyswllt:-](#)

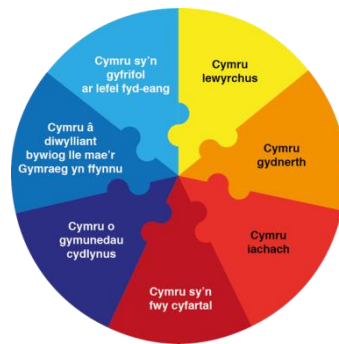

Cynhaliwyd cyfres o ddigwyddiadau cydweithredol eraill ar draws Blaenau Gwent i nodi blwyddyn canmlwyddiant diwedd y Rhyfel Byd Cyntaf.

Cynhaliodd Cyngor Tref Tredegar *Ddiwrnod Blynyddol y Lluoedd Arfog* ar gyfer yr ardal ym mis Mehefin, a chynhaliodd Cyngor Cymuned Abertyleri a Llanhilledd **Barti Rhyfel Byd Cyntaf yn y Parc** ym mis Medi. Cafodd y ddau ddigwyddiad haf eu heffeithio gan ein tywydd gwlyb Cymreig, ond ni rwystrodd ddigon o bobl leol i ddod draw i fwynhau'r ddau ddiwrnod. Mae'r lluniau isod trwy garedigrwydd ein Cyngorau Cymuned a Thref.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

ASTUDIAETH ACHOS CYMUNEDOL: GWIRFODDOLI CLWB IEUENCTID Y DRENEWYDD

“Mae ein clwb ieuencid yn cael ei redeg yn gyfan gwbl gan wirfoddolwyr, sy'n cynnwys mamau sydd wedi cael eu hannog i wirfoddoli, aelodau teulu lleol gwirfoddolwyr eraill, a dau berson ifanc a arferai fynychu'r clwb ieuencid.

Mae ein gwirfoddolwyr o gefndiroedd cymdeithasol amrywiol, ac mae gan rai gyrhaeddiad addysgol cyfyngedig, yr ydym yn ceisio'u helpu i wella. Ni allai un o'n mamau ddarllen nac ysgrifennu cyn iddynt ddod i'r clwb, ond erbyn hyn maent yn gwneud y ddau ac yn cwblhau ei Gwaith Ieuencid lefel 2 - ynghyd â chwech arall yn y clwb.

Mae rhai o'n gwirfoddolwyr hefyd wedi dioddef o iselder ac wedi dweud wrthym fod ein clwb ieuencid yn rhoi pwrpas iddynt. Maent i gyd yn cael eu hannog a'u cefnogi i fod y gorau y gallant fod - gall hyn eu gwthio y tu allan i'w parthau cysur a byddant yn dweud “Ni allaf ei wneud”, neu “Dydw i ddim digon galluog” ac yn y blaen, ond gyda gwthiad ysgafn, a llawer o gefnogaeth maen nhw'n ei wneud! Mae'r ymdeimlad o gyflawniad y maent yn ei gael wedyn a'r wynebau sy'n gwenu yn anhygoel ac yn tanio ewyllys i'r clwb wneud mwy.

Os nad oedd rhai o'r unigolion hyn yn mynychu ein clwb, yna ni fyddent wedi credu ynddynt eu hunain ddigon i ddilyn unrhyw fath o gymhwyster. Mae ein gwirfoddolwyr hefyd yn dda iawn am gefnogi ei gilydd ac mae'r gwirfoddolwyr yn gwybod y gallant siarad am unrhyw beth. Os bydd angen cymorth arnynt mewn unrhyw agwedd ar eu bywydau, byddwn yn eu helpu a'u cefnogi, ac mae'n gysur mawr pan fyddant yn dweud ein bod yn un teulu mawr”.

“Rydym yn annog pobl yn agored o'n cymuned i fynychu ac erbyn hyn mae gennym dair merch oedrannus sy'n dod i bob sesiwn i eistedd a sgwrsio gyda'r plant lleol sy'n helpu i chwalu'r rhaniad rhwng yr hen a'r ifanc, a chwalu camsyniadau.

Efallai ein bod yn glwb ieuencid ar gyfer plant a phobl ifanc ond rydym yn llawer mwy i'r gymuned ehangach.”

Andrea, Arweinydd Ieuencid a Phrosiect Sylfaenydd Ieuencid yng Nghanolfan Gymunedol Y Drenewydd, Glynebwy

SIOE FFORDD LLESIANT RWY’N CARU BLAENAU GWENT #BGWEWANT

Er mwyn parhau â'n rhaglen ymgysylltu lwyddiannus Y BLAENAU GWENT A GAREM, a oedd yn rhan annatod o helpu i gynnwys pobl leol wrth lunio ein cynllun llesiant, cynhaliwyd cyfres o ddigwyddiadau llesiant cymunedol ar draws Blaenau Gwent ym mis Mawrth 2019. Mae'r rhain yn rhad ac am ddim ac roedd digwyddiadau rhyngweithiol yn cynnwys gweithgareddau hwyl, demos, perfformiadau a llawer, llawer mwy!

DIGWYDDIAD CYSYLLTU CENEDLAETHAU

Cynhaliwyd y **digwyddiad llesiant rhyng-genedlaethau** hwn yn Athrofa Llanhilledd ar ddydd Mawrth 19 Mawrth 2019. Gyda chefnogaeth prosiect **Cysylltiadau Rhyng-genedlaethau Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan**, canolbwyntiodd y digwyddiad ar fantais 'cysylltu cenedlaethau' â phobl o bob oed.

Daeth dros **150 o bobl i gymryd rhan** mewn diwrnod llawn hwyl oedd yn cynnwys gweithgareddau fel canu, ymarfer corff ysgafn, a chyfleoedd i gyfarfod a rhyngweithio â phobl newydd o bob oed.

Roedd plant o ysgolion cynradd lleol, gan gynnwys aelodau o Heddlu Mini Glynebwy ac Abertyleri, yn mynychu ochr yn ochr â thrigolion 50+ Blaenau Gwent o'r gymuned a chartrefi gofal lleol. Clywodd y rhai a fynychodd gan Hyrwyddwr Cymunedol Pobl Hŷn Cyngor Blaenau Gwent, y Nyrs Arweiniol ar gyfer Ymgysylltu â Chleifion ac Addysg ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, a Maer Ieuenctid Blaenau Gwent am y manteision llesiant i bobl o bob oed sy'n cymryd rhan mewn gweithgaredd rhyng-genedlaethau rheolaidd.

Cafodd y rhai a oedd yn bresennol amrywiaeth o weithgareddau, fel arddangosiad cymorth cyntaf brys gan Wasanaeth Ambiwlans De Cymru, gweithgareddau celf a chreffft cyfranogol gyda Head 4 Arts. Hefyd, cafodd y rhai a oedd yn bresennol glywed am y mentrau a'r rhaglenni gwych a gynigir gan sefydliadau partner fel y Gymdeithas Alzheimer, Cymunedau Digidol Cymru ac Age Cymru fel rhan o farchnad o stondinau.

Cafwyd perfformiadau ardderchog gan **Goldies Cymru** a **Chôr Cyswilt Rhyng-genedlaethau** o Ysgol Gynradd y Santes Fair (Yr Eglwys yng Nghymru) a Wesley House ym Mrynmaur, a gafodd y dorf yn dawnsio ac yn canu.

Cliciwch ar y llun uchod i weld fideo o'r digwyddiad!

Cafodd y plant a'r oedolion a fynychodd y digwyddiad ddiwrnod llawn hwyl ac roeddent yn gallu cyfarfod â phobl newydd o ystod o grwpiau oedran na fyddent wedi cael cyfleoedd i ryngweithio â nhw o'r blaen. Etifeddiaeth barhaol y dydd yw'r cysylltiadau newydd a wnaed rhwng ysgolion a chartrefi gofal i'w galluogi i barhau â gweithgareddau rhyng-genedlaethau yn y dyfodol a fydd o fudd i lesiant plant a phreswylwyr cartrefi gofal fel ei gilydd.

DIGWYDDIAD ARTS FOR OUR HEARTS

Rydym yn cydnabod yn gryf y rôl sydd gan y 'Celfyddydau' i'w chwarae wrth wella llesiant corfforol a meddyliol cyffredinol pobl. Fel rhan o'n Sioe Deithiol Llesiant ym mis Mawrth 2018, cynhaliwyd digwyddiad o'r enw 'Arts for Our Hearts' yng Ngholeg Gwent.

Dangosodd y digwyddiad rai o dalentau anhygoel ein hardaloedd lleol gan gynnwys bandiau arloesol, cystadleuwyr sioeau talent ar y teledu, beirdd, awduron ac artistiaid a hyd yn oed dawnswyr stryd pencampwyr y byd. Prif nod y digwyddiad oedd hyrwyddo'r amrywiaeth o gyfleoedd celfyddydol a diwylliannol sydd ar gael ac ysbrydoli pobl i gymryd rhan eu hunain. Yn y digwyddiad, gallai mynychwyr bori drwy'r arddangosfeydd, cymryd rhan mewn gweithgareddau celf a chrefft, cael gwybodaeth am raglenni a mentrau celfyddydol a diwylliannol, a mwynhau'r adloniant a ddarperir.

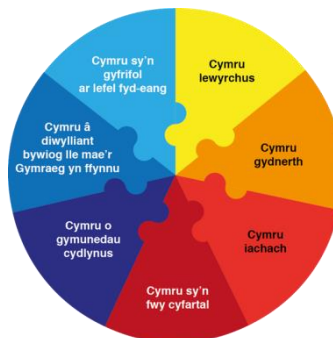

Cliciwch ar y llun uchod i weld fideo o'r digwyddiad!

CYNNWYS - Roedd y Sioe Deithiol Llesiant yn cynnwys 4 digwyddiad rhyngweithiol a oedd yn cynnwys gweithgareddau hwyliog, arddangosiadau a pherfformiadau gan bartneriaid lleol, gyda ffocws ar wella llesiant a gwneud i drigolion BG deimlo eu bod yn cymryd rhan.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

ASTUDIAETH ACHOS CYMUNEDOL: CYFRANIAD LLYFRGELL CWM I LESIANT POBL HÛN

Mae 98% o boblogaeth Blaenau Gwent yn byw o fewn 2.5 milltir o'u llyfrgell agosaf. Mae'r llyfrgelloedd hyn yn ganolbwyntiau pwysig ar gyfer gweithgareddau grŵp i bobl hŷn, yn amrywio o ddarllen grŵp, crefft, dysgu sgiliau digidol, neu hyd yn oed dosbarthiadau ymarfer corff. Mae gweithgareddau fel hyn yn helpu i fynd i'r afael ag unigrwydd ac arwahanrwydd a hefyd annog ffyrdd iachach ac egnïol o fyw.

*"Mae'r llyfrgell yn bopeth i mi.
Dyma fy mywyd cymdeithasol.
Gallaf dalu fy miliau, cael fy
mhensiwn, dysgu pethau newydd
a chadw'n heini ac yn egnïol"*

Anne, 73 oed, Cwm

Yng nghymuned Cwm ym Mlaenau Gwent, mae'r llyfrgell sydd wedi'i lleoli'n ganolog wrth wraidd bywyd cymunedol. Mae'r gwasanaeth llyfrgell wedi dechrau gweithio gyda nifer o bartneriaid a grwpiau cymunedol i ehangu nifer y gwasanaethau sydd ar gael a gwella iechyd a llesiant trigolion lleol.

Mae pedair menter newydd allweddol yn llyfrgell Cwm wedi trawsnewid bywydau pobl leol ac wedi arwain at gynnydd mewn benthyca llyfrau, oedd yn dirywio o'r blaen. Y mentrau wythnosol newydd yw: -

- Dosbarthiadau ymarfer corff a llesiant ysgafn
- Grŵp Gofalwyr sy'n darparu cefnogaeth a rhyngweithio cymdeithasol i unrhyw un sydd â rôl gofalu
- Grŵp darllen 'Mwy na Just Books'
- Gwasanaeth pop-up post i helpu pobl i aros mewn cysylltiad â theulu a ffrindiau

HIRDYMOR - bydd ein rhaglen cymunedau sy'n ystyriol o oedran yn helpu ein trefi a'n cymdogaethau i ddiwallu anghenion hirdymor ein cymunedau wrth i ni heneiddio.

Mae Blaenau Gwent Eisiau...
Gofalu am a Diogelu
ein Hamgylchedd
Naturiol

Ein Blwyddyn
Gyntaf

Diogelu Ein Hamgylchedd

Cynnydd Blynyddol – Blwyddyn Un

ASTUDIAETH ACHOS: DIWRNOD PARATOI AR GYFER NEWID YN YR HINSAWDD – CIPIO'R PROFIAD BYW

Yn ystod mis Hydref 2018, comisiynodd Cyngor Dinas Casnewydd, ar ran Grŵp Asesiad Llesiant Gwent (GSWAG) **Netherwood Sustainable Futures and Well-being Planner** i ymgymryd â phrosiect o'r enw **Climate Ready Gwent: Capturing the Lived Experience**. Ariannwyd y prosiect blwyddyn hwn gan Grant Cymorth Rhanbarthol BGC Llywodraeth Cymru 2018-19.

Fel aelod o GSWAG roeddem yn edrych ymlaen at fod yn rhan o brosiect arloesol, gan weithio gyda'n hardaloedd awdurdodau lleol cyfagos, i ystyried y flaenoriaeth '**Newid yn yr Hinsawdd**' a nodwyd yn rhanbarthol.

Er mwyn '**gofalu am a diogelu ein hamgylchedd naturiol**' nawr ac yn y tymor hir fel BGC, rydym yn cydnabod bod yn rhaid i ni barhau i fynd i'r afael â heriau fel newid yn yr hinsawdd. Mae ceisio diogelu a chynyddu gwytnwch ein cenedlaethau presennol a chenedlaethau'r dyfodol yn lleol, tra'n ceisio dod yn ardal sy'n fwy cyfrifol yn fyd-eang yn bwysig i ni. Rydym wedi ymrwmo i gefnogi camau gweithredu sy'n lliniaru ac yn lleihau'r risgiau o effeithiau newid yn yr hinsawdd, fel cyflwyno Addasiadau Hinsawdd.

Gall addasiadau yn yr hinsawdd gynnwys newidiadau bach y gall pobl eu gwneud fel defnyddio llai o ddŵr, i ddatblygiadau ar raddfa fawr fel gwella arwynebau ffyrdd fel y gallant wrthsefyll tymereddau poethach a'u bod yn fwy gwydn. Trwy archwilio a gwerthuso gwahanol Addasiadau yn yr Hinsawdd gyda chymunedau fel Bwrdd rydym wedi dechrau ein taith tuag at gynllunio gwell ar gyfer y newidiadau amgylcheddol a ragwelir y bydd ein hardal yn eu hwynebu yn awr a thros y tymor hir.

TYMOR HIR - Beth yw Newid yn yr Hinsawdd? Beth yw'r effeithiau disgwylidig dros dueddiadau hirdymor a'r dyfodol? Pam fydd addasu hinsawdd yn dod yn fwyfwy pwysig i lesiant ardal?

Ymgysylltodd y prosiect **Climate Ready Gwent – Capturing the Lived Experience** ag amrywiaeth o gymunedau ar draws Gwent i ddysgu am brofiadau pobl o newid yn yr hinsawdd. Defnyddiodd y prosiect amrywiaeth eang o dechnegau ymgysylltu a chynnwys i ysgogi sgysiaau a chipio barn ac adborth pobl ar newid yn yr hinsawdd ac addasiadau yn yr hinsawdd. Dadansoddwyd yr holl wybodaeth ar draws Gwent gydag adroddiad terfynol yn cael ei gyflwyno i holl Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent yn 2019 i helpu i gefnogi cynllunio a darpariaeth llesiant yn y dyfodol.

Ym Mlaenau Gwent cysylltodd y prosiect â'r Prif Gyngor Plant a'r Fforwm 50+:

Mae'r Prif Gyngor Plant yn dod â chynrychiolwyr ynghyd o bob ysgol gynradd o bob cwr o'r ardal, rhwng 10 ac 11 oed, i weithio gyda Chyngor Blaenau Gwent a lleisio eu barn ar ystod o bynciau llesiant allweddol, fel yr amgylchedd, cydraddoldebau, iechyd a llawer mwy trwy weithgareddau hwyliog, rhyngweithiol.

Mae'r Fforwm 50+ yn fforwm anwleidyddol ac agored sy'n gweithredu fel llais cyfunol ar gyfer pobl 50 oed a throsodd sy'n byw, yn gweithio neu'n ymweld â'r ardal yn aml. Mae'n hyrwyddo buddiannau pobl 50 oed a hŷn ac yn darparu cyfleoedd i gymdeithasu, a thrafod pynciau pwysig sydd bwysicaf iddynt.

I gael rhagor o wybodaeth ffoniwch 01495 357727, neu e-bostiwch

pps@blaenau-gwent.gov.uk

Yng nghyfarfod y Prif Gyngor Plant ym mis Chwefror 2019 bu disgyblion yn cymryd rhan mewn gweithgareddau rhyngweithiol oedd yn archwilio pwy oedd yn eu barn hwy yn mynd i weld yr effaith fwyaf o newid yn yr hinsawdd: y bobl; yr Amgylchedd; busnesau lleol.

Gan weithio mewn grwpiau, defnyddiwyd technegau 'mapio meddwl' i ystyried gwahanol effeithiau yn yr hinsawdd a beth oedd y materion mwyaf brys a beth fyddai'r cyfleoedd allweddol.

Yna gofynnwyd i'r plant ddychmygu dyfodol cadarnhaol ac i ysgrifennu negeseuon at bobl Blaenau Gwent yn 2050 gan ddweud wrthynt am yr hyn a wnaed i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd.

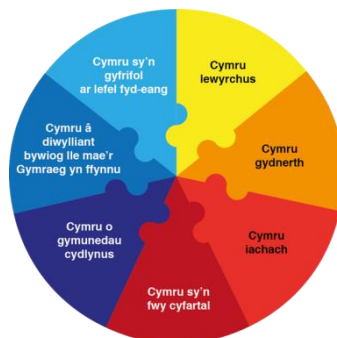

Yn olaf, gofynnwyd i'r plant ysgrifennu penawdau 15 gair ar Newid yn yr Hinsawdd, galwad i weithredu ar ran y rhai sy'n gwneud penderfyniadau nawr ac yn y dyfodol.

CYDWEITHIO - Mae cydweithio wedi galluogi prosiect Paratoi ar gyfer Newid yn yr Hinsawdd Gwent i ymgysylltu ag amrywiaeth o gymunedau ledled Gwent i ddysgu am brofiadau pobl o newid yn yr hinsawdd.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

ASTUDIAETH ACHOS CYMUNEDOL: YMDDIRIEDOLAETH BYWYD GWYLLT GWENT 'TÎM LIVING VALLEYS'

Mae 'Tîm Living Valleys' Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gwent yn rhedeg tasg waith wythnosol bob dydd Mawrth yn yr ardal leol. Y prif ardaloedd yw Gwarchodfa Natur Leol Silent Valley Cwm, Gwarchodfa Natur Leol Central Valley ar hen safle'r gweithfeydd dur ger yr orsaf drenau newydd yng Nglynebwy a Thiroedd ein Canolfan Adnoddau Amgylcheddol ar Steel Works Road.

Mae Tîm Living Valleys yn grŵp bach o wirfoddolwyr o gefndiroedd amrywiol a ddaeth ynghyd â'r nod o wella safleoedd ar gyfer bywyd gwyllt yn yr ardal leol. Mae'r rhan fwyaf o bobl yn dod i'r grŵp heb unrhyw wybodaeth flaenorol am y math hwn o waith ond rhoddir hyfforddiant llawn yn ystod y gwaith y maent yn ei wneud.

Mae'r tasgau'n amrywio o wythnos i wythnos ond maent yn cynnwys tasgau fel torri rhedyn, rheoli glaswelltir, atgyweirio ffensys, codi waliau cerrig, adeiladu clawdd, arolygu bywyd gwyllt a bugeilio gwirfoddolwyr.

Y brif her a wynebier yw nad yw'n ymddangos bod digon o ddyddiau mewn blwyddyn i gwblhau'r holl waith yr hoffent ei wneud!

Os hoffech wybod mwy ewch i wefan GWT www.gwentwildlife.org dan yr adran gwirfoddoli neu cysylltwch â Tom Eyles yn swyddfa Glynebwy ar 01495 307525 neu 07788565459.

"Fe'm diswyddwyd chwe blynedd yn ôl ac roeddwn yn gallu cymryd ymddeoliad cynnar, felly roeddwn yn chwilio am rywbeth arall i feddiannu fy amser. Darganfûm fod angen gwirfoddolwyr ar Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gwent ac erbyn hyn rwy'n gwneud sawl tasg iddynt, sy'n cynnwys arolygon gloynnod byw a gwyfynod, monitro blychau nythu yn y gwanwyn, gwirio diadell y defaid, ffotograffiaeth a hefyd rhywfaint o waith swyddfa yn y misoedd tawel. Rwyf hefyd yn warden gwirfoddol ar gyfer Silent Valley, sy'n cynnwys rhoi gwybod i'r rheolwr am unrhyw broblemau.

Mae hyn oll yn gwneud i mi deimlo'n ddefnyddiol i'r amgylchedd lleol, yn rhoi ymdeimlad o bwrpas i mi, yn fy ngalluogi i ddysgu sgiliau newydd ac ennill gwybodaeth a hefyd i gwrdd â phobl newydd, staff a gwirfoddolwyr eraill yn bennaf." Jane, Gwirfoddolwr yn GWT

SIOE FFORDD LLESIANT RWY’N CARU BLAENAU GWENT – EWCH ALLAN I DDARGANFOD BYD NATUR

Canolbwyntiodd y digwyddiad hwn ar ein hamgylchedd naturiol gwych ym Mlaenau Gwent. Fe'i cynhaliwyd ym Mharc Bryn Bach, Tredegar ddydd Iau 21 Mawrth 2019.

Fel gyda digwyddiadau eraill yn ystod yr wythnos Llesiant, mynychodd dros 150 o bobl i gymryd rhan mewn diwrnod llawn hwyl oedd yn cynnwys gweithgareddau fel Geocaching a theithiau cerdded natur a gynhaliwyd gan [Ymddiriedolaeth Natur Gwent](#); sgysiau draenog gan yr elusen ranbarthol [Hedgehog Helpline Cymru](#); arddangosiadau tylluan gan elusen leol [Gwarchodfa Tylluanod, Parc yr Wyl, Glynebwy](#); Adrodd Straeon Natur i blant ifanc; gweithgareddau crefft gyda Thîm Gofal Plant a Chwarae Blaenau a anogodd chwarae a gwneud ‘blychau cof’ o ‘Tiwnio i Natur’.

Roedd gwybodaeth hefyd ar gael i ymwelwyr am fentrau bywyd gwylt ac amgylchedd naturiol lleol fel **Prosiect Blaenau Gwent ar Droed**, Coetiroedd Sirhowy Hill a Cadwch Gymru'n Daclus. Roedd Rheolwr Twristiaeth Blaenau Gwent wrth law i ddarparu gwybodaeth am yr ardal gyda thaith gerdded dywysedig a gwybodaeth ymwelwyr brofedig am atyniadau twristaidd Blaenau Gwent gyda chwis hwyl.

Fel rhan o etifeddiaeth y digwyddiad, roedd blwch nythu draenog wedi ei leoli mewn lleoliad cyfrinachol yn y parc.

**Mae Blaenau Gwent Eisiau...
Llunio Llwybrau Newydd
i Ffyniant**

Llwybrau i Ffyniant

Cynnydd Blynyddol - Blwyddyn Un

GWEITHIO GYDA'N GILYDD AR GREDYD CYNHWYSOL

Yn fuan ar ôl i ni lansio ein cynllun llesiant lleol, penderfynodd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) fod angen iddo weithio gyda'i gilydd i leihau effaith Credyd Cynhwysol a oedd, ar y pryd, wedi'i gynllunio i'w gyflwyno ar draws Blaenau Gwent ym mis Gorffennaf, 2018. Roedd hyn o ganlyniad i fwriad Llywodraeth y DU i gyflawni newidiadau sylweddol i'r system llesiant bresennol.

Byddai'r system newydd yn cael ei chyflwyno fel gwasanaeth ar-lein. Nod y gwasanaeth oedd mynd i'r afael â phroblemau a symleiddio'r system budd-daliadau presennol trwy gyfuno buddion i un cais a thaliad unigol. Fodd bynnag, fe wnaethom gydnabod ar unwaith bod nifer uchel o bobl yn ein hardal â llawer o anghenion oedd yn debygol o gael eu heffeithio'n negyddol gan y newidiadau a gyflwynir.

Fel bwrdd gwnaethom nodi **'gweithio gyda'n gilydd ar Gredyd Cynhwysol'** fel blaenoriaeth uchel a fyddai'n gofyn am gefnogaeth ddwys, barhaus gan yr holl wasanaethau cyhoeddus a sefydliadau gwirfoddol sy'n gweithio mewn ffordd gydlynol. Er mwyn helpu i leihau effaith a chanlyniadau Credyd Cynhwysol dros y tymor hir ar gyfer y bobl yr effeithir arnynt.

O ganlyniad, cynhaliwyd digwyddiad ar gyfer rhanddeiliaid allweddol ym mis Ebrill 2018, a ddaeth â dros 60 o gynrychiolwyr ynghyd o amrywiaeth o sefydliadau partner i ystyried beth yw'r prif faterion a sut y gallem fynd i'r afael â hwy.

Roedd y materion a nodwyd ar y diwrnod yn cynnwys:

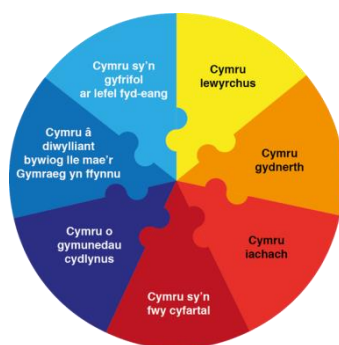
- Taliadau cyfandaliad a delir yn uniongyrchol i denantiaid a risg o denantiaethau anghynladwy;
- Hyd yr amser i gynnal asesiadau a gwneud taliadau;
- Gwasanaeth digidol ar-lein i bobl â sgiliau llythrennedd a digidol gwael yn anodd.

Er mwyn cefnogi'r materion hyn sefydlwyd Grŵp Cyflawni BGC a gadeiriwyd gan Joe Logan (Prif Weithredwr Tai Calon ac Aelod BGC). Helpodd y grŵp i gydlynu camau gweithredu, gan gynnwys codi ymwybyddiaeth o Gredyd Cynhwysol ymhlith staff gwasanaeth rheng flaen, yn ogystal â chreu taflen ymwybyddiaeth 'Credyd Cynhwysol' oedd yn tynnu sylw at wasanaethau cymorth allweddol sydd ar gael i bobl yr oedd angen cymorth ychwanegol arnynt.

ATAL - Galluogodd y digwyddiad Credyd Cynhwysol ym mis Ebrill 2018 i ni nodi materion posibl i drigolion BG o ganlyniad i gyflwyno Credyd Cynhwysol, ac ystyried sut i fynd i'r afael â'r rhain i atal problemau yn y dyfodol.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

ASTUDIAETH ACHOS: YSBRYDOLI MYFYRWYR STEM

Ym mis Chwefror 2019, cynhaliodd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, mewn partneriaeth â Gyrfa Cymru, Celtic Horizons, Linc Cymru, Tai Calon a United Welsh, **ddigwyddiad Ysbrydoliaeth Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianeg a Mathemateg (STEM)** i amlygu ac arddangos yr ystod eang o lwybrau gyrfa STEM ar gael i bobl ifanc heddiw.

Mynychodd dros 400 o fyfyrwyr Blwyddyn 8 a 9 o bob rhan o Flaenau Gwent Ganolfan Chwaraeon Glynabwy a weithredwyd gan Aneurin Leisure i gymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau rhyngweithiol i ymgysylltu â 38 o fusnesau a chyflogwyr.

Roedd y myfyrwyr a fynychodd y digwyddiad Ysbrydoli yn ei chael yn fuddiol gwella eu gwybodaeth am gyfleoedd gyrfaoedd STEM yn y dyfodol ledled Cymru. Dangoswyd y cysylltiadau rhwng pynciau STEM a diwydiant yn glir trwy gydol y digwyddiad, oedd hefyd yn tynnu sylw at fantais prentisiaethau fel dewis amgen i Addysg Uwch.

ASTUDIAETH ACHOS: RHAGLENNI ASPIRE

Yn 2015, adnabu Ardal Menter Glynebwy fod bwlch sgiliau sylweddol a lefel 3 ac uwch yn y diwydiant gweithgynhyrchu ledled Blaenau Gwent.

Yn dilyn yr ymchwil hwn, sefydlwyd y rhaglen ASPIRE trwy bartneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru, Cyngor Blaenau Gwent, Gwasanaethau Addysg ac Ardal Menter Glynebwy er mwyn helpu: -

- Cefnogi cyflogwyr i recriwtio staff Newydd
- Cefnogi pobl ifanc gyda'r broses gyfweld
- Sicrhau bod cyrsiau hyfforddiant yn gweddu i anghenion prentisiaid a chyflogwyr
- Cyhoeddi contractau cyflogaeth
- Rheolaeth cylchdroi staff

Nodau rhaglen ASPIRE Blaenau Gwent yw: -

- Recriwtio 15-20 o brentisiaid y flwyddyn i gael eu cyflogi ar y cyd gan yr awdurdod lleol a'u rhoi mewn cwmni lletya.
- Sicrhau bod pob llwybr yn gysylltiedig â phynciau STEM.
- Rhoi cyfle i gyflogwyr gyflogi prentisiaid sy'n cael eu hwyluso a'u cefnogi gan reolwr rhaglen.
- Hyrwyddo cyfleoedd sy'n gysylltiedig â'r Rhaglen Prentisiaethau a Rennir (SAP) - gan ddangos y manteision i fusnesau fel cynyddu capasiti busnes a chyfleoedd cyflogaeth amser llawn posibl.
- Datblygu partneriaethau gyda darparwyr hyfforddiant lleol, colegau a phrifysgolion i ddarparu sgiliau a hyfforddiant ychwanegol.
- Ymgysylltu ag ysgolion i hyrwyddo prentisiaethau, gan ddangos y cyfleoedd gyrfa hyfyw.

“Mae ASPIRE yn enghraifft wirioneddol o gydweithio rhwng Addysg Bellach, Darparwyr Hyfforddiant Preifat, yr awdurdod lleol, cyflogwyr a Llywodraeth Cymru. Mae llwyddiant y rhaglen wedi gwneud ASPIRE yn brosiect sy'n arwain y sector... mae'r model wedi bod mor llwyddiannus fel ei fod wedi'i ailadrodd mewn ardaloedd awdurdodau lleol eraill i fynd i'r afael â phrinder sgiliau tebyg. Rydym yn falch o fod yn rhan o'r rhaglen ac yn ei hystyried yn bartneriaeth brentisiaeth sy'n arwain y sector, gan wneud gwahaniaeth i bobl ifanc a chyflogwyr”

**Matthew Tucker, Pennaeth
Cynorthwyol, Coleg y Comoedd**

Beth mae'r rhaglen ASPIRE wedi'i gyflawni: -

- Ymgysylltiad â >50 o gwmnïau gweithgynhyrchu.
- Codi proffil addysg bellach a chyfleoedd dysgu seiliedig ar waith.
- Mae gweithgarwch ymgysylltu ag ysgolion ledled Blaenau Gwent wedi cynyddu o flwyddyn i flwyddyn ac mae aelodau'r rhaglen ASPIRE yn cynnig gwasanaethau a digwyddiadau ysbrydoli i dynnu sylw at gyfleoedd lleol i bobl ifanc lleol.
- Mae staff wedi cael eu hyfforddi ar offer Have A Go er mwyn cymryd rhan ac arddangos cyfleoedd mewn ffair sgiliau.
- Cynnydd o flwyddyn i flwyddyn mewn ymgysylltu â Busnesau Bach a Chanolig (BBaCh) - wedi cynyddu o 37% yn 2015-16 i 47% yn 2017-18.

Anelu'n Uchel Blaenau Gwent - Rhaglen Rhannu Prentisiaeth
Aspire Blaenau Gwent - Shared Apprenticeship Programme

ASTUDIAETH ACHOS: RHAGLENNI CYMUNEDAU AM WAITH

Mae'r rhaglenni Cymunedau Am Waith a Chymunedau ar gyfer rhaglenni Gwaith a Mwy yn cael eu darparu ar draws Blaenau Gwent gan GAVO a phartneriaid cyflogaeth.

Mae'r ddwy raglen yn cynnig cymorth i bobl ddi-waith neu yn economaidd anweithgar er mwyn iddynt allu cael gwaith trwy gynllun datblygu personol, sy'n cynnwys hyfforddiant a chyngor cyflogaeth wedi'i deilwra i'r unigolyn.

Mae'r rhaglenni'n ymgysylltu'n benodol â phobl sydd wedi bod yn ddi-waith am gyfnod sylweddol o amser. Gyda'r math iawn o gefnogaeth drwy'r rhaglenni, mae pobl oedd yn ddi-waith o'r blaen wedi symud ymlaen i gyflogaeth gynaliadwy ar ôl ymgymryd â gwirfoddoli, treialon gwaith a hyfforddiant i roi'r sgiliau angenrheidiol iddynt i fynd i fyd gwaith.

Roedd 2018/19 yn flwyddyn lwyddiannus i'r ddwy raglen. Cofrestrwyd dros 2,500 o bobl fel cyfranogwyr, gyda dros 1,000 o'r rhain yn sicrhau swyddi cynaliadwy. Mae enghreifftiau o'r mathau o ddiwydiannau y mae defnyddwyr rhaglen Blaenau Gwent wedi llwyddo i gael gwaith ynddynt yn cynnwys: -

- Adeiladu
- Diogelwch
- Lletygarwch
- Iechyd a gofal cymdeithasol
- Gweithgynhyrchu
- Amaethyddiaeth
- Manwerthu
- Hamdden a Thwristiaeth

“Yr wythnos diwethaf, cefais swydd fy mreuddwydion... helpodd y rhaglen fi i lunio CV a Chyflwyniad Powerpoint a rhoddodd awgrymiadau i mi ar sgiliau cyfweld. Rydw i bron yn crio gyda diolch fel yr wyf yn ysgrifennu hyn, gan na wnes i erioed feddwl y gallwn gael swydd fel hon”

cyfranogwr rhaglen Cymunedau Am Waith, Abertyleri

Mae Blaenau Gwent eisiau...

**Annog a Galluogi Pobl
i Wneud Dewisiadau
Ffordd o Fyw Iach**

**Ein
Blwyddyn
Gyntaf**

Gwneud Dewisiadau Byw'n Iach

Cynnydd Blynyddol - Blwyddyn Un

BLAENAU GWENT AR DROED

Mae prosiect **Blaenau Gwent ar Droed** yn brosiect a ariennir gan Grant Cymorth Cyfoeth Naturiol Cymru (2018-19).

Mae'r prosiect yn datblygu 'Llwybr Ebwy Fawr' (6 milltir o hyd) sy'n hygyrch ar gyfer cerdded a beicio. Mae'r llwybr yn dechrau ar warchodfa natur leol Coetiroedd Sirhowy Hill ym Mhwll Caerdydd, yn parhau i lawr tuag at warchodfa natur leol y Dyffryn Canolog (ger safle'r Gweithfeydd). Yna mae'n parhau drwy Siopa a Hamdden Parc yr Ŵyl ac yn dod i ben yng Nglofa Marine yn Cwm. Mae'r llwybr hefyd yn cysylltu â Llwybr presennol Ebwy Fach.

Pwrpas y prosiect yw **'annog dewisiadau ffordd o fyw iach yn y lleoedd y maent yn byw, dysgu, gweithio a chwarae'** trwy alluogi pobl o bob oed i allu defnyddio'r llwybr ar gyfer gweithgareddau hamdden a siwrneiau rheolaidd trwy gerdded, rhedeg, neu beicio.

Nod y prosiect yw gwneud hyn mewn sawl ffordd, fel cynyddu atyniad y llwybr a gwella'r seilwaith amgylcheddol; hyrwyddo mynediad i'r amgylcheddau naturiol prydfarth a dangos yr etifeddiaeth gyfoethog o ran treftadaeth a diwylliant sydd gan Cwm i'w gynnig. Nid yn unig y disgwylir i hyn arwain at fwy o ddefnydd o'r llwybr, ond hefyd unrhyw fannau gwyrdd cysylltiedig y mae'n darparu porth iddynt.

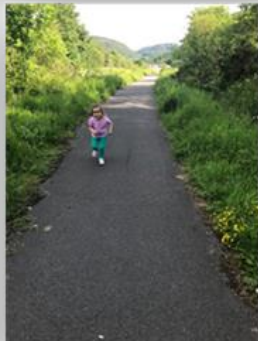
LLWYBR EBWY FAWR
EBBW FAWR TRAIL

Yn ystod y flwyddyn hon, mae partneriaid, busnesau a thrigolion lleol (gan gynnwys plant ysgol) a chymunedau wedi gweithio'n agos gyda'i gilydd i ddechrau datblygu arwyddion, comisiynu gosodiadau celfyddydol allweddol (er enghraifft, murluniau, cerfluniau pren, gweithgareddau cyfranogiad cymunedol), gwella llwybrau a dodrefn stryd yn ogystal â chynllunio cyfleoedd gwirfoddoli parhaus ar hyd y llwybr fel codi sbwriel a phlannu coed a gwaith amgylcheddol. Hyd yma mae'r prosiect wedi **ymgysylltu â dros 350 o randdeiliaid** i helpu i lywio dyluniad y llwybr.

Mae'r prosiect yn darparu cyfleoedd cynaliadwy, hirdymor i bobl gymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol a chymdeithasol. Er enghraifft, mae'r prosiect wedi cefnogi datblygu Grŵp Cymunedol Llwybr Ebwy Fawr newydd gyda'r nod o ddod yn 'geidwaid y dyfodol' a fydd yn parhau i edrych ar ôl y llwybr a hyrwyddo ei ddefnydd, y tu hwnt i amserlenni'r prosiect.

Wrth wneud hynny, mae wedi sefydlu cysylltiadau â grwpiau natur presennol, grwpiau cerdded, rhedeg a beicio yn ogystal â grwpiau cymunedol lleol (megis Gofal Cymunedol Cwm a Grŵp Cymuned Glyncoed).

Mae'r prosiect yn ceisio darparu buddion llesiant lluosog, fel:

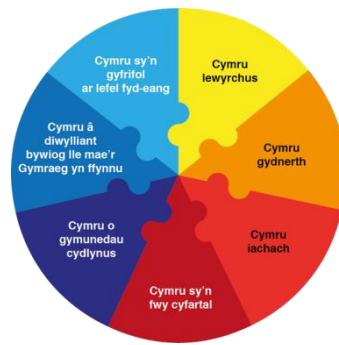
- Mwy o iechyd corfforol a meddyliol
- Annog pobl a chymunedau lleol i gydweithio, ochr yn ochr â sefydliadau sector cyhoeddus ac yn annibynnol, yn ogystal â lefelau cynyddol o ryngweithio cymdeithasol
- Cynyddu balchder y gymuned leol yn yr ardal a chynyddu diogelwch bywyd gwyllt lleol a fflora
- Mwy o gyfleoedd ar gyfer teithio 'gwyrdd' ac ymwybyddiaeth leol well o Newid yn yr Hinsawdd

INTEGREIDDIO - Mae'r Rhwydwaith Llesiant Integredig yn annog partneriaid i gydweithio'n well, mewn ffordd fwy integredig i ddod o hyd i ffyrdd mwy effeithiol o gefnogi llesiant cymunedol.

Sut mae ein cynllun yn cyfrannu tuag at y Nodau Llesiant Cenedlaethol

ASTUDIAETH ACHOS: RHWYDWEITHIAU LLESIANT INTEGREDIG

Fel BGC, rydym wedi ymrwymo i wella iechyd a llesiant ein hardal a byddwn yn cefnogi cyflwyno menter llesiant newydd o'r enw '**Rhwydweithiau Llesiant Integredig**', rhaglen sy'n cael ei harwain gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan.

Er mwyn diwallu anghenion ein poblogaeth sy'n tyfu ac yn heneiddio, nawr ac yn y dyfodol, mae'r rhaglen yn cydnabod bod angen i wasanaethau cyhoeddus newid y ffordd y mae'n gwneud pethau drwy gydweithio'n well, mewn ffordd fwy integredig i ddod o hyd i ffyrdd mwy effeithiol o gefnogi llesiant cymunedol. Er mwyn i hyn ddigwydd, mae'r rhaglen yn datblygu model llesiant sy'n seiliedig ar le o'r enw **Rhwydwaith Llesiant Integredig**.

Rydym yn edrych ymlaen at fod yn rhan o'r gwaith hwn sydd wedi'i ariannu gan Gronfeydd Trawsnewid y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.

INTEGREIDDIO - mae'r prosiect BG ar Droed yn dod â phartneriaid o'r gymuned leol ynghyd i helpu i lywio Llwybr Ebwy Fawr a'i effaith ar lesiant cymdeithasol a chorfforol.

ASTUDIAETH ACHOS CYMUNEDOL: SOUL SISTERS & MISTERS BLAENAU GWENT – YMARFER CORFF YSGAFN A GWEITHGAREDDAU RHYNG-GENEDLAETHAU

Sefydlwyd grŵp ymarfer corff ysgafn i bobl hŷn yn Llyfrgell Cwm gan **Sole Sisters & Misters Blaenau Gwent** o ganlyniad i weithio gyda thrigolion lleol a gwranddo ar yr angen am gyfleoedd gwell i fod yn fwy egniol yn gorfforol yn y gymuned.

Mae'r hyn a ddechreuodd fel grŵp bach bellach yn mynd o nerth i nerth gydag aelodau'n adrodd am nifer o fanteision, gan gynnwys newidiadau cadarnhaol i'w llesiant meddyliol ac emosiynol. Cyn i'r grŵp gael ei sefydlu, roedd llawer o aelodau'r grŵp yn profi unigrwydd ac unigedd, ond erbyn hyn maent yn teimlo eu bod wedi'u cysylltu'n well gyda gwell agwedd gadarnhaol. Mae'r grŵp yn parhau i gael effaith enfawr ar fywydau pobl, gan ffurfio cyfeillgarwch newydd a hyd yn oed weithgareddau cymdeithasol yn cael eu trefnu a'u harwain gan ei aelodau.

Mae'r grŵp hefyd wedi gweithio gyda phlant ac athrawon o'r ysgol gynradd leol ar brosiect i greu amgueddfa Ail Ryfel Byd. Ymwelodd y disgyblion â'r grŵp ymarfer corff ysgafn a chyfweld ag aelodau am eu profiadau yn ystod yr Ail Ryfel Byd a threfnwyd ymweliad i weld yr amgueddfa pan gafodd ei chwblhau. Mae'r bobl hŷn a'r plant yn parhau i gyfarfod ac adeiladu cyfeillgarwch parhaol trwy gynnal boreau coffi rheolaidd yn yr ysgol yn ogystal â chwarae gemau.

Mae'r prosiect hwn wedi bod yn fenter bartneriaeth wirioneddol: Sole Sisters yn gweithio gydag Aneurin Leisure i sicrhau mynediad i Lyfrgell Cwm, Adfywio Meysydd Glo gan ddarparu cyllid ar gyfer y lleoliad, a chysylltiadau ag Ysgol Gynradd Cwm i gefnogi gweithgarwch rhyng-genedlaethau.

“Pan fydd sefydliadau sector cyhoeddus a chymunedau yn cydweithio mewn partneriaeth ac yn ei gael yn iawn, mae'n amlwg o brosiectau fel hyn y gallwn wneud gwahaniaeth gwirioneddol i fywydau pobl. Mae hwn yn un o lawer o enghreifftiau lle mae'r BGC wedi gwella llesiant cymunedol ac 'wedi annog ac wedi galluogi pobl i wneud dewisiadau ffordd iach o fyw'. Er enghraifft, nododd gwerthusiad o'r grŵp ymarfer corff ysgafn gan Coalfields Regeneration ei fod yn creu effaith gymdeithasol fawr ar aelodau'r grŵp”.

Kath Cross, Cyd-sylfaenydd Soul Sisters & Misters Blaenau Gwent

SIOE FFORDD LLESIANT RWY’N CARU BLAENAU GWENT - CORFF IACH, MEDDWL IACH

Rydym yn cydnabod bod galluogi pobl i allu gofalu am eu corff a'u meddwl yn ganolog i wella llesiant cyffredinol y boblogaeth. Fel rhan o'n Sioe Deithiol Llesiant ym mis Mawrth 2018, cynhaliom ddigwyddiad o'r enw '**Corff iach, Meddwl iach**' yng Nghanolfan Tabor, Brynmawr. Yn y digwyddiad rhyngweithiol hwn, dangoswyd rhai ffyrdd cyffrous y gallai preswylwyr wella eu llesiant corfforol a meddyliol eu hunain.

Roedd y digwyddiad yn rhyngweithiol ac yn ymarferol ac anogwyd y rhai oedd yn bresennol i gymryd rhan yn ein sesiynau blasu am ddim oedd yn cynnwys ioga, ymarfer ysgafn, hypnotherapi, ymwybyddiaeth ofalgar a rheolaeth straen. Rydym hefyd yn sefydlu caffi lle gallai ymwelwyr gymdeithasu a bwyta byrbrydau iach. Roedd ystod eang o bartneriaid a sefydliadau hefyd ar gael i roi cyngor, arweiniad a chefnogaeth i gefnogi llesiant gwell.

ASTUDIAETH ACHOS CYMUNEDOL: SOLE SISTERS & MISTERS BLAENAU GWENT RHAGLEN O'R SOFFA I 5K

Sefydlwyd Blaenau Gwent Sole Sisters ym mis Hydref 2016 o ganlyniad i 2 ffrind yn rhannu eu taith rhedeg ar gyfryngau cymdeithasol. O'r Sofa i 5K (C25K) i hanner marathon!! Ers hynny mae'r grŵp anghystadleuol wedi cefnogi dros 120 o fenywod i gwblhau C25K ac mae llawer ohonynt wedi mynd ymlaen i gwblhau 10k a hanner marathon. Yn ddiweddar, mae'r grŵp wedi ehangu i gynnwys dynion ac mae hefyd wedi cefnogi grwpiau C25K i redeg o ysgolion uwchradd ar draws Blaenau Gwent a hefyd Parth Dysgu Coleg Gwent.

Ethos y grŵp yw annog pobl i fod yn gorfforol egniol mewn amgylchedd cefnogol nad yw'n gystadleuol yn y gymuned y maent yn byw ynddi.

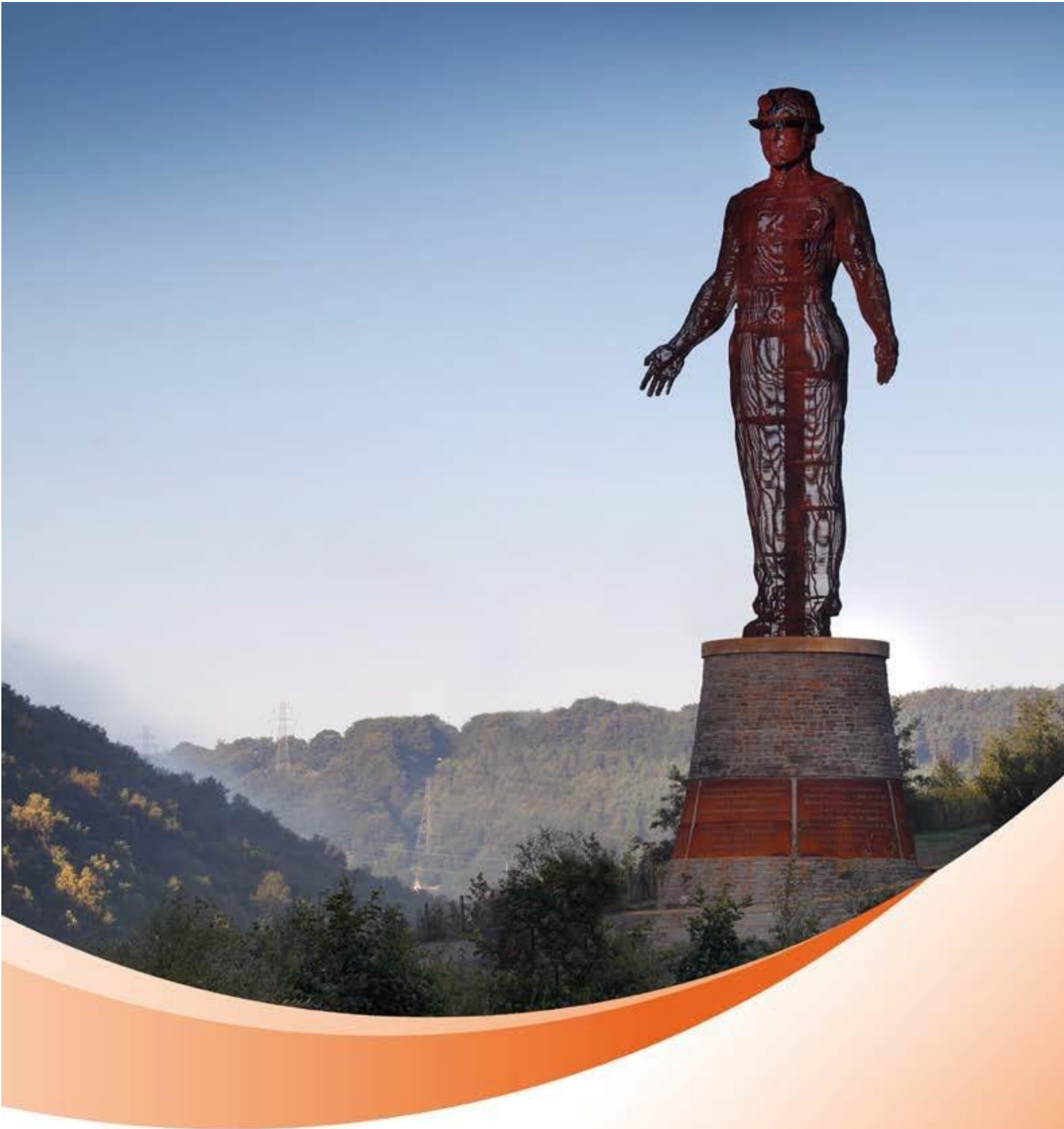
Mae llawer o'r merched sy'n perthyn i'r grŵp wedi dweud ei fod nid yn unig wedi cael effaith gadarnhaol ar eu hiechyd corfforol ond mae hefyd wedi cynyddu eu llesiant meddyliol ochr yn ochr â chynyddu eu grwpiau cyfeillgarwch. Mae rhai o'r sylwadau gwych a adawyd ar gyfryngau cymdeithasol i'w gweld isod!

"Roedd yn wych, doeddwn i ddim hyd yn oed wedi sylwi ar y daith gerdded ac rydym yn mynd i adeiladu arni... cerdded ychydig yn fwy bob tro".

"Roeddwn i'n teimlo mor dda, mor dda ar ôl hyn neithiwr... roeddwn i'n teimlo'n wych fy mod i wedi'i wneud".

"Wedi mwynhau fy rhediad heddiw! Roeddwn ei wir angen".

"Mae'n gwneud i chi deimlo cant y cant yn well wedi hynny".

Pum Ffordd o Weithio

Tymor hir

ASTUDIAETH ACHOS: DYFODOL GWENT

Cychwynnodd prosiect Dyfodol Gwent gan y pum Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yng Ngwent i sefydlu set o senarios yn y dyfodol a allai ein galluogi i nodi unrhyw heriau a chyfleoedd posibl y gallem eu hwynebu yn lleol yn y dyfodol agos, canolig a thymor hir.

Mae'r senarios yn y dyfodol yn cynnwys y tueddiadau a'r grymoedd canlynol: -

- **Poblogaeth** - poblogaeth sy'n tyfu, yn heneiddio a gwledig
- **Symudedd** - seilwaith newydd ar gyfer cludo nwyddau a phobl
- **Cityscapes** - sut rydym yn byw mewn ardaloedd trefol a gwledig
- **Gwleidyddiaeth** - datganoli, diwygio gwasanaethau cyhoeddus, a gadael yr UE
- **Economi** - newidiadau i sgiliau, cyflogaeth, a gyrywyr yr economi yn y dyfodol
- **Cymdeithas** - llesiant cymdeithasol ac ymdeimlad o berthyn yn ein cymunedau
- **Diogelwch** - gwylidwriaeth a seiberddiogelwch
- **Technoleg** - awtomeiddio, deallusrwydd artiffisial, a gwell cysylltedd
- **Adnoddau** - gofalu am ein hadnoddau naturiol
- **Systemau naturiol** - newid yn yr hinsawdd, diogelu ein bioamrywiaeth ac ecosystemau

Bydd bod yn ymwybodol o'r tueddiadau hyn a'u heffaith bosibl ar draws Gwent yn ein helpu i ragweld heriau posibl a nodi posibilidau a chyfleoedd newydd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Mae gweithio gyda'r pedwar BGC arall yn ein galluogi i sefydlu a yw unrhyw un o'r heriau neu gyfleoedd hirdymor yn gyson ar draws Gwent, neu a ydynt yn benodol i isranbarth neu ardal awdurdod lleol penodol.

Ymglymiad

ASTUDIAETH ACHOS: GWEITHIO GYDA POBL YN GYNTAF BLAENAU GWENT I DDATBLYGU EIN CYNLLUN LLESIANT DIWEDDAR

Buom yn gweithio gyda Pobl yn Gyntaf Blaenau Gwent, elusen leol sy'n cefnogi ac yn eirioli dros bobl ag anableddau dysgu, i greu fersiwn Hawdd ei Ddarllen o Gynllun Llesiant Y Blaenau Gwent a Garem, a gyhoeddwyd yn 2018.

Gwnaethom ofyn am sylwadau gan aelodau Pobl yn Gyntaf Blaenau Gwent ar sut y dylai'r fersiwn Hawdd ei Ddarllen geisio galluogi pobl ag anawsterau dysgu a darllen i ddeall a chyfrannu at y nodau Llesiant. Rhoddodd cynhadledd flynyddol BG Pobl yn Gyntaf ym mis Mawrth 2018 gyfle i bobl leol weld a gwneud sylwadau ar y Cynllun Hawdd ei Ddarllen terfynol.

Roedd ymglymiad yr elusen yn allweddol i greu Cynllun Hawdd ei Ddarllen llwyddiannus a oedd yn cynnwys gwybodaeth oedd yn haws ei gweld a'i deall i bobl ag anableddau dysgu a byddwn yn parhau i weithio gyda nhw i wella darparu gwybodaeth sy'n hygyrch i bawb.

PRIF GYNGOR PLANT BLAENAU GWENT

Mae'r Prif Gyngor Plant yn cynnwys 2 blentyn o bob ysgol gynradd ym Mlaenau Gwent ac mae'n cyfarfod unwaith y tymor (3 gwaith y flwyddyn). Mae'r Prif Gyngorwyr yn rhoi eu barn ar welliannau a datblygiadau gwasanaeth a wneir gan yr awdurdod lleol a'i bartneriaid, gan helpu i wneud Blaenau Gwent yn lle gwell i blant a phobl ifanc.

Fel rhan o Raglen Ymgysylltu Y Blaenau Gwent a Garem, fe ysgrifennodd y Prif Gyngorwyr gerddi a straeon, a thynnu lluniau am Y Blaenau Gwent a Garem yr hoffent ei gweld. Dadansoddwyd eu holl adborth a'u defnyddio i helpu i lunio ein nodau llesiant. Rydym hefyd wedi defnyddio eu hadborth i ychwanegu effaith a lliw at ein cynllun llesiant ac adroddiadau a dogfennau dilynol.

Ysgrifennodd Charlotte, un o'n Prif Gyngorwyr sy'n cynrychioli Ysgol Gynradd Llanhilledd, gerdd brydferth am yr ardal yr oeddem wedi ei gosod ar blac wrth ymyl un o'n 'Coed y Dyfodol' ym Mharc Bryn Bach. Dangoswyd recordiad o Charlotte yn darllen ei cherdd (gweler y cyswllt ar dudalen 4) mewn nifer o ddigwyddiadau partneriaeth BGC.

Roedd y Prif Gyngor hefyd yn annog eu ffrindiau a'u teuluoedd i gymryd rhan yn Y Blaenau Gwent a Garem ac yn aml gellid eu gweld yn eu hannog i fynd i'n digwyddiadau.

FFORWM IEUENCTID BLAENAU GWENT

Mae Fforwm Ieuenctid Blaenau Gwent yn grŵp o bobl ifanc 11-25 oed, sy'n cyfarfod unwaith y mis i drafod a mynd i'r afael â materion i bobl ifanc ym Mlaenau Gwent. Mae'r Awdurdod Lleol a'i bartneriaid yn ymgynghori'n rheolaidd â'r Fforwm Ieuenctid wrth ddatblygu gwasanaethau newydd neu wella gwasanaethau presennol. Mae'r bobl ifanc hefyd yn ethol Maer Ieuenctid, Dirprwy Faer Ieuenctid, ac Aelod o Senedd Ieuenctid y DU i gynrychioli Blaenau Gwent ar lwyfan lleol a chenedlaethol.

Roedd y Fforwm Ieuenctid yn ymwneud yn helaeth â rhaglen ymgysylltu Y Blaenau Gwent a Garem, gan helpu i ddatblygu ein hadnoddau ymgysylltu gan gynnwys ein holiadur a dulliau ymgysylltu arloesol. Fe wnaethant gymryd rhan, gan annog ffrindiau a theulu i wneud yr un peth, ar bob cam o'r rhaglen. Fe wnaethant hefyd ychwanegu at ein taflenni graffiti.

Siaradodd ein Maer Ieuenctid 2018/19, Samuel Taylor, yn angerddol am wrando ar blant a phobl ifanc yn ein Digwyddiad Rhanddeiliaid BGC (manylion) a Chynhadledd Dyfodol Gwent (manylion).

Cydweithio

ASTUDIAETH ACHOS: BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS SY’N DYSGU AC YN MYFYRIO

Ers ein sefydlu fel Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ym mis Ebrill 2016, rydym wedi mabwysiadu athroniaeth o fyfyrion a dysgu parhaus. Cynhaliwyd ein hadolygiad cyntaf ar ffurf ymarfer hunanasesu oedd yn archwilio sut yr oedd y grwpiau arweinyddiaeth a darpariaeth yn gweithredu mewn 7 maes allweddol: arweinyddiaeth; sgiliau a gwybodaeth; atebolrwydd; ymgysylltu â dinasyddion; strwythur; prosesau; a gwneud penderfyniadau.

Dylanwadodd canlyniadau hyn ar newidiadau i'r trefniadau cyflawni a ddechreuodd greu'r sylfeini ar gyfer trefnu a chyflwyno rhaglenni gwaith mewn partneriaeth.

Fe wnaethom gydnabod pwysigrwydd creu llywodraethu effeithiol a'r angen i symud ymlaen gyda'r gofynion hyn sy'n cael eu gyrru gan brosesau trwy greu rhywfaint o le i'r BGC ddechrau siarad am ba fath o uchelgeisiau sydd gennym ar gyfer y grŵp a phan y bydd aelodau yn ei chwarae yn unigol ac ar y cyd wrth wneud gwahaniaeth i ddinasyddion Blaenau Gwent.

Dylanwadodd y gwaith hwn ar y canlynol:

- Rhesymoli cynlluniau presennol
- Gwelliannau i drefniadau rheolaeth prosiect
- Newidiadau i'r ffordd yr oedd perfformiad yn cael ei fesur

Cafodd yr athroniaeth hon o ddysgu parhaus ei chroesawu'n llawn yn y ffordd y gwnaethom ymateb i adborth gan bartneriaid, Llywodraeth Cymru a Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ar ein hasesiad llesiant, darn gwaith cynhwysfawr a manwl.

Datblygwyd ein rhaglen ymgysylltu helaeth, arloesol a chyffrous Y Blaenau Gwent a Garem (BGWW) ar y cyd drwy'r Grŵp Ymgysylltu â BGC, sy'n cynnwys arbenigwyr ymgysylltu o bob un o'r asiantaethau a gynrychiolir ar y BGC. Roedd y grŵp hwn hefyd yn angerddol am ddatblygiad parhaus ac yn cynnal ei adolygiad ei hun o sut yr

oedd yn gweithredu, gan archwilio ymagwedd y grwpiau yn erbyn yr Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu a'r Safonau Cyfranogiad CYP.

Arweiniodd hyn at ffocws pellach i adeiladu ar ymgysylltiad wedi'i dargedu â grwpiau sy'n cyd-fynd â nodweddion gwarchoddedig. Cynhwyswyd y dull hwn yng nghamau 3 a 4 rhaglen ymgysylltu BGWW - roedd yn braf nodi na chollwyd golwg ar yr ymdrechion hyn wrth i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol gydnabod ei fod yn arfer da yn ei gyhoeddiad [Llesiant yng Nghymru: Cynllunio heddiw am well yfory](#)

Mae gan Blaenau Gwent Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus sydd

- **Yn cydnabod cyfrifoldeb cyfunol**
Yn gweithio'n effeithiol gyda'i gilydd i gyflawni gweledigaeth a chanlyniadau a rennir
- **Yn darparu arweinyddiaeth gydweithredol, ond yn croesawu her aeddfed**
Yn gweithio'n effeithiol gyda'i gilydd i gyflawni gweledigaeth a chanlyniadau a rennir
- **Yn canolbwyntio ar yr hyn sydd fwyaf pwysig**
Nid yw'n ceisio blaenoriaethu popeth, mae'n ceisio cyfleoedd sy'n sicrhau bod y gwahaniaethau mwyaf yn cael eu gwneud
- **Yn defnyddio gwybodaeth i yrru camau gweithredu**
Yn rhagweithiol yn ceisio defnyddio data, gwybodaeth ac mewnwelediad dinasyddion i lywio blaenoriaethau a siapia cyflwyno
- **Yn aros yn lleol, ond yn ystyried cyfleoedd rhanbarthol**
Yn ceisio gwella llesiant Blaenau Gwent, tra'n uchafu cyfleoedd i'r ardaloedd

Ym mis Awst 2018 fe wnaethom barhau i adolygu'r ffordd y gwnaethom weithredu drwy osod heriau pellach i ni ein hunain:

- Cynnal ac adeiladu ar y meysydd hynny a amlygwyd fel rhai sy'n gweithio'n dda
- Datblygu dulliau sy'n galluogi pobl a grwpiau i gyfrannu at gyflawni'r cynllun llesiant
- Gwella adborth i gymunedau ar y camau sy'n cael eu cymryd gan bartneriaid i gefnogi'r cynllun llesiant
- Bod uwch arweinwyr yn darparu cymorth gweladwy i'w timau ac yn cymryd camau i sicrhau bod ganddynt y gallu a'r hyblygrwydd i gyflawni'r fenter gydweithredol hon.

Mae'r darn diweddaraf o fyfyrion wedi cynnwys adolygiad o'r strwythurau a'r grwpiau sy'n diffinio pensaernïaeth BGC ym Mlaenau Gwent. Dan arweiniad GAVO, ceisiodd greu trefniant cyflenwi oedd yn hyblyg ac yn ddeinamig. Mae'r dull yn adlewyrchu dyheadau'r Ddeddf, er enghraifft yr Egwyddor Datblygu Cynaliadwy a'r 5 Ffordd o Weithio.

Bydd y fethodoleg hon yn fuddiol o ran galluogi'r BGC i wneud y gorau o'n harbenigedd, ein sgiliau a'n hadnoddau o bob rhan o'r BGC a thu hwnt, er enghraifft Cyngorau Cymuned a Thref a Sefydliadau Sector Preifat, gyda'r nod cyffredin o ddarparu 'Y Blaenau Gwent a Garem'.

ASTUDIAETH ACHOS: GWENT 10 A GRŴP STRATEGOL ASESU LLESIANT GWENT

Mae hyn wedi arwain at gymryd rhan yn y gwaith o gyflwyno nifer o raglenni rhanbarthol megis Cymunedau Hapus a Paratoi ar gyfer Newid yn yr Hinsawdd Gwent.

Hefyd, y trefniadau rhanbarthol y gwnaethom eu cydnabod gan y Gyfnewidfa Arfer Da am pam mae defnyddio data yn effeithiol yn galluogi gwell penderfyniadau. Gweler yr astudiaethau achos isod.

GSWAG - Partneriaeth Gydweithredol

GSWAG - Cadw Data'n Fyw

Atal

ASTUDIAETH ACHOS: DEFNYDDIO CANFYDDIADAU O’N HAPPINESS PULSE

Fel aelod o Grŵp Strategol Asesiad Llesiant Gwent, buom yn ymwneud â chyflwyno prosiect o'r enw 'Cymunedau Hapus'. Ariannwyd y prosiect gan Grant Cymorth BGC Llywodraeth Cymru 2017/18 i gomisiynu Happy City, elusen a chwmni buddiant cymunedol i gynnal arolwg o drigolion o bob un o'r awdurdodau lleol yng Ngwent er mwyn cael dealltwriaeth fanylach o lefelau llesiant a hapusrwydd pobl leol a chymunedau.

Fe wnaeth canfyddiadau'r arolwg ein helpu i nodi meysydd allweddol y dywedodd pobl wrthym y byddent yn helpu i wella eu llesiant a'u hapusrwydd cyffredinol. Arweiniodd defnyddio'r wybodaeth hon at ddatblygu **Sioe Ffordd Llesiant gyntaf y BGC**. Roedd y sioe deithiol yn cynnwys cyfres o ddigwyddiadau cyfranogol arloesol a chreadigol oedd yn canolbwyntio ar wella llesiant cymunedol, fel:

- Cysylltu Cenedlaethau
- Arts for Our Hearts
- Ewch Allan i Ddarganfod Byd Natur
- Corff Iach, Meddwl Iach

PWLS HAPUSRWYDD

Integreiddio

ASTUDIAETH ACHOS: RHWYDWAITH PARTNERIAETH 50+ BLAENAU GWENT

Mae Rhwydwaith Partneriaeth 50+ Blaenau Gwent yn dod â phartneriaid lleol ynghyd o sefydliadau ac elusennau sy'n cynrychioli neu'n gweithio gyda phobl hŷn. Er enghraifft, mae'r Rhwydwaith yn cynnwys cynrychiolwyr o bob partner BGC ynghyd â rhanddeiliaid fel Age Cymru, Cymdeithas Alzheimer, Addysg Oedolion Cymru, cynrychiolwyr dinasyddion o Fforwm 50+ Blaenau Gwent, ac eraill.

Mae'r Rhwydwaith wedi integreiddio nodau'r Cynllun Llesiant yn ei raglen waith ac mae'n arwain ar ddatblygu rhaglen Cymunedau sy'n Gyfeillgar i Oed Blaenau Gwent. Bydd y rhaglen Cyfeillgar i Oed yn dangos y gwaith rhagorol y mae sefydliadau lleol a rhanbarthol eisoes yn ei wneud i annog cymunedau diogel a chyfeillgar a ffyrdd iach a gweithgar o fyw ymysg pobl o bob oed.

Caiff y Rhwydwaith ei gadeirio gan Hyrwyddwr Cymunedol Pobl Hŷn Cyngor Blaenau Gwent ac mae'n cyfarfod bob chwarter i drafod materion lleol yn ogystal â rhannu dysgu ac arfer gorau ymhlith ei aelodau. Mae croeso bob amser i aelodau newydd y Rhwydwaith o sefydliadau sy'n gweithio gyda neu sy'n cynrychioli pobl hŷn. I gael gwybod mwy neu i gymryd rhan, ffoniwch 01495 357727 neu e-bostiwch pps@blaenau-gwent.gov.uk

Rhaglen Gyflawni 2018 to 2023

**Blwyddyn
Dau**

Bydd ein Bwrdd yn parhau i ddatblygu'r camau allweddol canlynol* er mwyn ein helpu i gyflawni ein hamcanion.

Rhif	Cam Gweithredu Lefel Uchel	Arweinydd BGC	Amserlen	Dull Cyflwyno
1.	Blynyddoedd Cynnar Rhaglen y 1000 Diwrnod Cyntaf	Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	2019/20	Datblygu Cymuned Ymarfer a Rhaglen Trawsnewid Integreiddio Blynyddoedd Cynnar
2.	Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod	Heddlu Gwent	2019/20	Hyfforddi gweithlu gwasanaethau cyhoeddus allweddol Adolygu graddfa'r materion lleol sy'n gysylltiedig ag ACE yn 2019-20
3.	Manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd ar gyfer ffyniant.	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	2019/20	Digwyddiad Rhanddeiliaid Blynyddol Datblygu Cynllun Cyflogaeth a Sgiliau ar gyfer yr ardal
4.	Blaenau Gwent Iach ac Egnïol	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	2019/20	Cyflawni Blaenau Gwent ar Droed
5.	Cydweithio ar Credyd Cynhwysol	Cartrefi Cymunedol Tai Calon	2019/20	Ystyried y camau nesaf priodol
6.	Canolfan Diogelwch Cymunedol Blaenau Gwent	Heddlu Gwent	2019/20	Cytunwyd gan y Bwrdd yng nghyfarfod Ionawr 2019
7.	Rhaglen Cymunedau Cyfeillgar i Oed	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	2019/20	Cytunwyd gan y Bwrdd yng nghyfarfod Ebrill 2019

* Bydd y BGC yn adolygu'r rhaglen gyflawni yng nghyfarfod hydref 2019.

Bydd ein Bwrdd yn ystyried y camau ychwanegol er mwyn ein helpu i gyflawni ein hamcanion fel rhan o'r cynllun cyflawni yng nghyfarfod hydref 2019.

Rhif	Cam Gweithredu Lefel Uchel	Arweinydd BGC	Amserlen	Dull Cyflwyno
8	Paratoi ar gyfer newid yn yr hinsawdd Blaenau Gwent	Cyfoeth Naturiol Cymru**	2019/20	Prosiect Dyfodol Carbon Positif
9.	Economi Sylfaenol	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent**	2019/20	Ymchwilio i gyfleoedd yr Economi Sylfaenol
10.	Mynd i'r Afael â Thlodi Bwyd	Cartrefi Cymunedol Tai Calon**	2019/20	Yn gysylltiedig â Cam Gweithredu Lefel Uchel 5, Gweithio gyda'n Gilydd ar Credyd Cynhwysol
11.	Rhwydwaith Llesiant Integredig	Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	2019/20	Gweithredu prosiect rhanbarthol yn lleol ym Mlaenau Gwent

** *Yn amodol ar gadarnhad.*

Bydd ein Bwrdd yn parhau i weithio'n rhanbarthol drwy Grŵp Strategol Asesiad Llesiant Gwent (GWSAG) i symud ymlaen â'r camau galluogi allweddol canlynol.

Rhif	Cam Gweithredu Lefel Uchel	Arweinydd BGC	Amserlen	Dull Cyflwyno
12.	Dyfodol Gwent	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	2019/20	Datblygu Cofrestr Risgiau Cymunedol-eang yn lleol o gudd-wybodaeth***
13.	Cydweithio ar Wella Mynediad at Ddata	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	2019/20	Archwilio cyfleoedd i ddefnyddio data agored wrth baratoi ar gyfer asesiadau llesiant ***
14.	Adrodd ar negeseuon allweddol		2019/20	Defnyddio dulliau arloesol i gyflwyno Adroddiadau Blynyddol***
15.	Pwls Hapusrwydd Gwent		2019/20	Datblygu Arolwg Llesiant ar gyfer y rhanbarth

*** *Ariennir gan Grant Llywodraeth Cymru 2019/20.*

BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS

Blaenau Gwent
PUBLIC SERVICES BOARD

Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Blaenau Gwent

<http://www.blaenauwentpsb.org.uk>

